

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (pierwsza izba w składzie powiększonym)

z dnia 13 grudnia 2018 r.*ⁱ

[Sprostowany postanowieniem z dnia 21 marca 2019 r.]

Odpowiedzialność pozaumowna – Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa –
Środki ograniczające podjęte wobec Iranu – Zamrożenie środków finansowych – Umieszczenie
i utrzymanie nazwy strony skarżącej w wykazach osób i podmiotów, do których mają zastosowanie
środki ograniczające – Szkoda majątkowa – Krzywda

W sprawie T-558/15

Iran Insurance Company, z siedzibą w Teheranie (Iran), reprezentowana przez adwokata D. Luffa,

strona skarżąca,

przeciwko

Radzie Unii Europejskiej, reprezentowanej przez B. Driessena i M. Bishopa, działających
w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popierana przez

Komisję Europejską, reprezentowaną przez F. Ronkesa Agerbeeka i R. Tricota, działających
w charakterze pełnomocników,

interwenient,

mającej za przedmiot żądanie, na podstawie art. 268 TFUE, zasądzenia odszkodowania za szkodę i zadośćuczynienia za krzywdę, jakie miały zostać wyrządzone skarżącej w następstwie przyjęcia decyzji Rady 2010/644/WPZiB z dnia 25 października 2010 r. zmieniającej decyzję 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającej wspólne stanowisko 2007/140/WPZiB (Dz.U. 2010, L 281, s. 81), rozporządzenia Rady (UE) nr 961/2010 z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 423/2007 (Dz.U. 2010, L 281, s. 1), decyzji Rady 2011/783/WPZiB z dnia 1 grudnia 2011 r. dotyczącej zmiany decyzji 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2011, L 319, s. 71), rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 1245/2011 z dnia 1 grudnia 2011 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (UE) nr 961/2010 (Dz.U. 2011, L 319, s. 11), a także rozporządzenia Rady (UE) nr 267/2012 z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu

* Język postępowania: angielski.

i uchylającego rozporządzenie (UE) nr 961/2010 (Dz.U. 2012, L 88, s. 1), na mocy których nazwę skarżącej umieszczono i utrzymano w wykazach osób i podmiotów, do których mają zastosowanie środki ograniczające,

SĄD (pierwsza izba w składzie powiększonym),

w składzie: I. Pelikánová (sprawozdawca), prezes, V. Valančius, S. Nihoul, J. Svenningsen i U. Öberg, sędziowie,

sekretarz: N. Schall, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 marca 2018 r.,

wydaje następujący

Wyrok

I. Okoliczności powstania sporu

- 1 Niniejsza sprawa wpisuje się w ramy środków ograniczających ustanowionych w celu wywarcia nacisku na Islamską Republikę Iranu, aby zakończyła ona działania stwarzające zagrożenie rozprzestrzeniania broni jądrowej i działania związane z rozwojem systemów przenoszenia broni jądrowej (zwane dalej „rozprzestrzenianiem broni jądrowej”).
- 2 Skarżąca, Iran Insurance Company, znana także pod nazwą Bimeh Iran, jest irańską spółką ubezpieczeniową.
- 3 W dniu 9 czerwca 2010 r. Rada Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych przyjęła rezolucję 1929 (2010), rozszerzającą zakres środków ograniczających nałożonych wcześniejszymi rezolucjami 1737 (2006) z dnia 27 grudnia 2006 r., 1747 (2007) z dnia 24 marca 2007 r. i 1803 (2008) z dnia 3 marca 2008 r., a także ustanawiającą dodatkowe środki ograniczające wobec Islamskiej Republiki Iranu.
- 4 Decyzją Rady 2010/413/WPZiB z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającą wspólne stanowisko 2007/140/WPZiB (Dz.U. 2010, L 195, s. 39) nazwę skarżącej umieszczono w wykazie znajdującym się w załączniku II do wspomnianej decyzji.
- 5 W konsekwencji nazwa skarżącej została umieszczona w wykazie zawartym w załączniku V do rozporządzenia Rady (WE) nr 423/2007 z dnia 19 kwietnia 2007 r. dotyczącego środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2007, L 103, s. 1).
- 6 Umieszczenie nazwy skarżącej w wykazie wskazanym w pkt 5 powyżej weszło w życie w dniu opublikowania rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 668/2010 z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie wdrożenia art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 423/2007 (Dz.U. 2010, L 195, s. 25) w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, a mianowicie w dniu 27 lipca 2010 r. Skutkowało ono zamrożeniem środków finansowych i zasobów gospodarczych skarżącej (zwanym dalej „zamrożeniem środków finansowych” lub „środkami ograniczającymi”).

- 7 Umieszczenie nazwy skarżącej w wykazach wskazanych w pkt 4 i 5 powyżej uzasadniono następująco:
- „[Skarżąca ubezpiecza] zakup różnorodnych wyrobów, które mogą zostać użyte w programach obłożonych sankcjami na mocy rezolucji nr 1737 [Rady Bezpieczeństwa]. Ubezpieczone zakupy to m.in. części zamienne do śmigłowców, elektronika oraz komputery do stosowania w nawigacji statków powietrznych i pocisków”.
- 8 Pismem z dnia 9 września 2010 r. skarżąca zażądała od Rady Unii Europejskiej ponownego rozpatrzenia umieszczenia nazwy skarżącej w spornych wykazach – w świetle przekazanych przez skarżącą informacji. Zwróciła się także o przekazanie dowodów uzasadniających umieszczenie jej nazwy w wykazach. Wreszcie – zażądała, aby jej wysłuchać.
- 9 Decyzją 2010/644/WPZiB z dnia 25 października 2010 r. zmieniającą decyzję 2010/413 (Dz.U. 2010, L 281, s. 81) Rada, po ponownym rozpatrzeniu sytuacji skarżącej, utrzymała jej nazwę w wykazie zawartym w załączniku II do decyzji 2010/413, ze skutkiem od tego samego dnia.
- 10 W chwili przyjęcia rozporządzenia Rady (UE) nr 961/2010 z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 423/2007 (Dz.U. 2010, L 281, s. 1) nazwę skarżącej umieszczono w wykazie zawartym w załączniku VIII do wspomnianego rozporządzenia, ze skutkiem od dnia 27 października 2010 r.
- 11 Pismem z dnia 28 października 2010 r., doręczonym skarżącej w dniu 23 listopada 2010 r., Rada poinformowała ją, że po ponownym rozpatrzeniu jej sytuacji w świetle uwag zawartych w piśmie z dnia 9 września 2010 r. powinna ona nadal być objęta środkami ograniczającymi.
- 12 Pismem z dnia 28 grudnia 2010 r. skarżąca zakwestionowała obciążające ją okoliczności faktyczne ustalone przez Radę. Aby wykonać przysługujące jej prawo do obrony, zażądała dostępu do akt sprawy.
- 13 W piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 7 stycznia 2011 r. skarżąca wniosła skargę mającą na celu w szczególności, w istocie, stwierdzenie nieważności wykazów wskazanych w pkt 4 i 5 powyżej w zakresie, w jakim dotyczą one skarżącej. Skarga ta została zarejestrowana pod numerem T-12/11.
- 14 Pismem z dnia 22 lutego 2011 r. Rada przekazała skarżącej dotyczące jej wyciągi z akt, wynikające z propozycji umieszczenia w wykazach przekazanych przez państwa członkowskie, zawarte w pismach przewodnich oznaczonych sygnaturami 13413/10 EXT 6 i 6726/11.
- 15 Pismem z dnia 29 lipca 2011 r. skarżąca ponownie zakwestionowała rzeczywisty charakter zarzucanych jej przez Radę czynów.
- 16 W decyzji 2011/783/WPZiB z dnia 1 grudnia 2011 r. dotyczącej zmiany decyzji 2010/413 (Dz.U. 2011, L 319, s. 71), a także w rozporządzeniu wykonawczym (UE) nr 1245/2011 z dnia 1 grudnia 2011 r. dotyczącym wykonania rozporządzenia nr 961/2010 (Dz.U. 2011, L 319, s. 11) Rada, po ponownym rozpatrzeniu sytuacji skarżącej, utrzymała nazwę skarżącej w wykazach zawartych w załączniku II do decyzji 2010/413, zmienionej decyzją 2010/644, i w załączniku VIII do rozporządzenia nr 961/2010, ze skutkiem, odpowiednio, w dniach 1 i 2 grudnia 2011 r.
- 17 Pismem z dnia 5 grudnia 2011 r. Rada powiadomiła skarżącą, że ta będzie nadal podlegać środkom ograniczającym.
- 18 Pismem z dnia 13 stycznia 2012 r. skarżąca ponownie zażądała dostępu do akt sprawy.
- 19 Pismem z dnia 21 lutego 2012 r. Rada przekazała skarżącej dokumenty dotyczące „decyzji [...] z dnia 1 grudnia 2011 r. o utrzymaniu w mocy środków ograniczających [wobec skarżącej]”.

- 20 Decyzja Rady 2012/35/WPZiB z dnia 23 stycznia 2012 r. zmieniająca decyzję 2010/413 (Dz.U. 2012, L 19, s. 22) weszła w życie w dniu jej przyjęcia. Na mocy jej art. 1 pkt 7 zmieniono, począwszy od tej ostatniej daty, art. 20 decyzji 2010/413, ustanawiając w szczególności nowe kryterium dotyczące wsparcia, zwłaszcza finansowego, udzielanego rządowi irańskiemu. Takie samo kryterium ustanowiono w art. 23 ust. 2 lit. d) rozporządzenia Rady (UE) nr 267/2012 z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie nr 961/2010 (Dz.U. 2012, L 88, s. 1).
- 21 W chwili przyjęcia rozporządzenia nr 267/2012 nazwa skarżącej była umieszczona, z takich samych względów jak wspomniane już w pkt 7 powyżej, w wykazie zawartym w załączniku IX do wspomnianego rozporządzenia (zwanym dalej, łącznie z wykazami zawartymi w załączniku II do decyzji 2010/413, zmienionej decyzją 2010/644, i w załączniku VIII do rozporządzenia nr 961/2010, „spornymi wykazami”), ze skutkiem od dnia 24 marca 2012 r.
- 22 W piśmie procesowym złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 4 czerwca 2012 r. skarżąca dostosowała swoje żądania w sprawie T-12/11, tak aby dotyczyły one w istocie stwierdzenia nieważności wszystkich spornych wykazów – w zakresie, w jakim dotyczą one skarżącej.
- 23 W wyroku z dnia 6 września 2013 r., Iran Insurance/Rada (T-12/11, niepublikowanym, EU:T:2013:401), Sąd w szczególności stwierdził nieważność spornych wykazów w zakresie, w jakim dotyczą one skarżącej, ze względu na to, że nie przedstawiono dowodów na ich poparcie. Ponieważ nie złożono odwołania od tego wyroku, stał się on prawomocny i nabył powagę rzeczy osądzonej.
- 24 W decyzji 2013/661/WPZiB z dnia 15 listopada 2013 r. zmieniającej decyzję 2010/413 (Dz.U. 2013, L 306, s. 18), a także w rozporządzeniu wykonawczym (UE) nr 1154/2013 z dnia 15 listopada 2013 r. dotyczącym wykonania rozporządzenia nr 267/2012 (Dz.U. 2013, L 306, s. 3) Rada utrzymała środki ograniczające przyjęte w odniesieniu do skarżącej na podstawie nowego kryterium dotyczącego wsparcia, w szczególności finansowego, udzielanego rządowi irańskiemu. Akty te weszły w życie w dniu 16 listopada 2013 r. – dniu ich opublikowania w Dzienniku Urzędowym.
- 25 W piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 29 stycznia 2014 r. skarżąca wniosła skargę o stwierdzenie nieważności aktów z dnia 15 listopada 2013 r. utrzymujących w mocy przyjęte w odniesieniu do niej środki ograniczające. Skarga ta została zarejestrowana pod numerem T-63/14.
- 26 W wyroku z dnia 3 maja 2016 r., Iran Insurance/Rada (T-63/14, niepublikowanym, EU:T:2016:264), Sąd oddalił skargę i obciążył skarżącą kosztami postępowania.
- 27 Pismem z dnia 25 lipca 2015 r. skarżąca skierowała do Rady wstępne żądanie naprawienia szkód, jakie miały zostać wyrządzone skarżącej ze względu na przyjęte w odniesieniu do niej środki ograniczające, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym nr 668/2010 i decyzją 2010/413. Rada nie odpowiedziała na to pismo.

II. Postępowanie i żądania stron

- 28 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 25 września 2015 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę. Ze względu na istnienie powiązania między sprawami sprawa została przydzielona pierwszej izbie Sądu.
- 29 W dniu 15 stycznia 2016 r. Rada złożyła odpowiedź na skargę.
- 30 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 16 marca 2016 r. Komisja Europejska złożyła wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta popierającego żądania Rady.

- 31 W dniu 14 kwietnia 2016 r. Komisja złożyła uwagi dotyczące wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta. Skarżąca nie przedstawiła uwag w przedmiocie tego wniosku w wyznaczonym terminie.
- 32 W dniu 13 maja 2016 r. skarżąca złożyła replikę.
- 33 Postanowieniem prezesa dawnej pierwszej izby Sądu z dnia 18 maja 2016 r., przyjętym zgodnie z art. 144 § 4 regulaminu postępowania przed Sądem, Komisję dopuszczono do udziału w niniejszej sprawie w charakterze interwenienta.
- 34 W dniu 8 lipca 2016 r. Rada złożyła duplikę.
- 35 W dniu 19 lipca 2016 r. Komisja złożyła uwagi interwenienta. Odpowiednio, w dniach 7 września i 11 października 2016 r. Rada i skarżąca złożyły uwagi dotyczące tego pisma Komisji.
- 36 Na podstawie wniosku sędziego sprawozdawcy Sąd (pierwsza izba) przyjął środek organizacji postępowania polegający na wysłuchaniu stron w przedmiocie ewentualnego zawieszenia postępowania w oczekiwaniu na orzeczenie Trybunału rozstrzygające sprawę C-45/15 P, Safa Nicu Sepahan/Rada. Strony główne przedstawiły uwagi w tym względzie w wyznaczonym terminie.
- 37 Ze względu na zmianę składu izb Sądu, na podstawie art. 27 § 5 regulaminu postępowania sędzia sprawozdawca został przydzielony do pierwszej izby, której w rezultacie została przekazana niniejsza sprawa.
- 38 Mając na względzie uwagi stron głównych, prezes pierwszej izby Sądu postanowieniem z dnia 10 października 2016 r. zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie.
- 39 W następstwie ogłoszenia wyroku z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada (C-45/15 P, EU:C:2017:402), na podstawie wniosku sędziego sprawozdawcy Sąd (pierwsza izba) przyjął środek organizacji postępowania polegający na wysłuchaniu stron w przedmiocie skutków, jakie strony wywodzą ze wspomnianego wyroku w odniesieniu do niniejszej sprawy. Strony główne przedstawiły uwagi w tym względzie w wyznaczonym terminie.
- 40 W piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 lipca 2017 r. skarżąca wniosła o przeprowadzenie rozprawy, zgodnie z art. 106 § 1 regulaminu postępowania.
- 41 W dniu 14 grudnia 2017 r., zgodnie z art. 28 regulaminu postępowania i na wniosek pierwszej izby, Sąd postanowił przekazać niniejszą sprawę powiększonemu składowi.
- 42 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd postanowił o otwarciu ustnego etapu postępowania i rozpatrzeniu uwag stron głównych dotyczących ewentualnego połączenia niniejszej sprawy do łącznego rozpoznania ze sprawą T-559/15, Post Bank Iran/Rada – dla celów ustnego etapu postępowania i zadania określonych pytań stronom. Strony zastosowały się do tych wezwań w wyznaczonym terminie.
- 43 Postanowieniem z dnia 9 lutego 2018 r. prezes pierwszej izby Sądu postanowił o połączeniu niniejszej sprawy ze sprawą T-559/15, Post Bank Iran/Rada, dla celów ustnego etapu postępowania.
- 44 Na rozprawie w dniu 20 marca 2018 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na ustne pytania Sądu. W udzielonych odpowiedziach skarżąca w szczególności określiła precyzyjnie niezgodność z prawem stwierdzoną w wyroku z dnia 6 września 2013 r., Iran Insurance/Rada (T-12/11, niepublikowanym, EU:T:2013:401), jaką powołała na poparcie zgłoszonego żądania odszkodowawczego, co uwzględniono w protokole z rozprawy.

45 W skardze skarżąca wnosi w istocie do Sądu o:

- zasądzenie na rzecz skarżącej od Rady odszkodowania i zadośćuczynienia za szkodę i krzywdę, jakie wyrządzono skarżącej ze względu na niezgodne z prawem umieszczenie jej nazwy w spornych wykazach w okresie między lipcem 2010 r. a listopadem 2013 r., na podstawie decyzji 2010/644, rozporządzenia nr 961/2010, decyzji 2011/783, rozporządzenia wykonawczego nr 1245/2011 i rozporządzenia nr 267/2012 (zwanym dalej „spornymi aktami”), w wysokości 4 774 187,07 EUR, 84 767,66 funtów szterlingów (GBP) (około 94 939 EUR) i 1 532 688 dolarów amerykańskich (USD) (około 1 318 111 EUR), z zastrzeżeniem określenia wszelkiej innej kwoty w toku postępowania;
- obciążenie Rady kosztami postępowania.

46 Na etapie repliki i odpowiedzi udzielonej przez skarżącą na uwagi interwenienta skarżąca zmieniła żądania odszkodowawcze, ponieważ dochodzi ona odtąd naprawienia wyrządzonych jej krzywdy i szkody poprzez zasądzenie kwot 3 494 484,07 EUR, 84 767,66 GBP (około 94 939 EUR), 33 945 mln riali irańskich (IRR) (około 678 900 EUR) i 1 532 688 USD (około 1 318 111 EUR), a także wszelkiej innej kwoty określonej w toku postępowania.

47 Rada wnosi w istocie do Sądu o:

- częściowe odrzucenie skargi ze względu na brak właściwości do jej rozpatrzenia, a w pozostałej części o odrzucenie jej jako oczywiście niedopuszczalnej lub, w każdym wypadku, oddalenie jej jako oczywiście bezzasadnej;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

48 Komisja wnosi do Sądu o oddalenie skargi w całości.

III. Co do prawa

A. W przedmiocie właściwości Sądu

49 [Sprostowany postanowieniem z dnia 21 marca 2019 r.] W duplice Rada wskazuje, iż ze względu na to, że skarżąca oparła żądanie odszkodowawcze na niezgodności z prawem umieszczenia jej nazwy w wykazie zawartym w załączniku II do decyzji 2010/413, zmienionej decyzją 2010/644, Sąd nie jest właściwy, aby orzec w przedmiocie niniejszej skargi, w zakresie, w jakim w art. 275 akapit drugi TFUE Sądowi nie przyznano właściwości do orzeczenia w przedmiocie żądania odszkodowawczego opartego na niezgodności z prawem aktu objętego wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa (WPZiB).

50 W odpowiedziach udzielonych na piśmie na pytania Sądu (pkt 42 powyżej) skarżąca podnosi, że powołanie się przez Radę na bezwzględną przeszkodę procesową jest niedopuszczalne, ponieważ jest spóźnione, i nie jest zasadne w zakresie, w jakim akty WPZiB zostały wykonane, w niniejszym wypadku, poprzez rozporządzenia przyjęte na podstawie art. 215 TFUE.

51 W tym względzie należy przypomnieć, że podniesienie bezwzględnej przeszkody procesowej na etapie dupliki, podczas gdy można było ją podnieść już na etapie rozpoczęcia obrony, należy uznać za spóźnione (zob. podobnie wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., Jannatian/Rada, T-328/14, niepublikowany, EU:T:2016:86, pkt 29). Podnoszenie zaś tej bezwzględnej przeszkody procesowej – co Rada mogła uczynić już na etapie odpowiedzi na skargę – jest spóźnione i, jako takie, niedopuszczalne.

- 52 Niemniej zgodnie z art. 129 regulaminu postępowania Sąd może w każdej chwili z urzędu, po wysłuchaniu stron, orzec w przedmiocie bezwzględnych przeszkód procesowych, wśród których wskazano, zgodnie z orzecznictwem, właściwość sądu Unii Europejskiej do rozpatrzenia sporu (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 marca 1980 r., *Ferriera Valsabbia i in./Komisja*, 154/78, 205/78, 206/78, od 226/78 do 228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 i 85/79, EU:C:1980:81, pkt 7; z dnia 17 czerwca 1998 r., *Svenska Journalistförbundet/Rada*, T-174/95, EU:T:1998:127, pkt 80).
- 53 Z art. 24 ust. 1 akapit drugi zdanie szóste TUE i art. 275 akapit pierwszy TFUE wynika zaś, że Trybunał nie jest co do zasady właściwy do orzekania w przedmiocie przepisów prawa pierwotnego dotyczących WPZiB i aktów prawnych przyjętych na ich podstawie. Jedynie wyjątkowo, zgodnie z art. 275 akapit drugi TFUE, sądy Unii są właściwe w dziedzinie WPZiB. Właściwość ta obejmuje, po pierwsze, kontrolę przestrzegania art. 40 TUE, oraz po drugie, skargi o stwierdzenie nieważności skierowane przez jednostki, na warunkach określonych w art. 263 akapit czwarty TFUE, przeciwko środkiem ograniczającym przyjętym przez Radę w ramach WPZiB. Natomiast w art. 275 akapit drugi TFUE nie przyznano Trybunałowi żadnej właściwości do rozpatrzenia jakiegokolwiek skargi o odszkodowanie (wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., *Jannatian/Rada*, T-328/14, niepublikowany, EU:T:2016:86, pkt 30).
- 54 Z powyższego wynika, że skarga o odszkodowanie mająca na celu naprawienie szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej ze względu na przyjęcie aktu w dziedzinie WPZiB, nie jest objęta właściwością Sądu (wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., *Jannatian/Rada*, T-328/14, niepublikowany, EU:T:2016:86, pkt 31).
- 55 Natomiast Sąd zawsze uznawał się za właściwy do rozpatrzenia żądania naprawienia szkody, jaka miała zostać wyrządzona osobie lub podmiotowi ze względu na przyjęte w odniesieniu do nich środki ograniczające, zgodnie z art. 215 TFUE (wyroki: z dnia 11 lipca 2007 r., *Sison/Rada*, T-47/03, niepublikowany, EU:T:2007:207, pkt 232–251; z dnia 25 listopada 2014 r., *Safa Nicu Sepahan/Rada*, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 45–149, utrzymany w mocy w postępowaniu odwoławczym wyrokiem z dnia 30 maja 2017 r., *Safa Nicu Sepahan/Rada*, C-45/15 P, EU:C:2017:402).
- 56 W niniejszym wypadku środki ograniczające przyjęte w odniesieniu do skarżącej, odpowiednio, w decyzji 2010/644 i w decyzji 2011/783 zostały wykonane przez sporne akty – przyjęte zgodnie z art. 215 TFUE.
- 57 Z powyższego wynika, że o ile Sąd nie jest właściwy do rozpatrzenia żądania odszkodowawczego skarżącej w zakresie, w jakim ta domaga się naprawienia szkody, jaka miała jej zostać wyrządzona ze względu na przyjęcie decyzji 2010/644 i decyzji 2011/783, o tyle jest on natomiast właściwy do rozpatrzenia tego samego żądania w zakresie, w jakim dotyczy ono naprawienia szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej ze względu na wykonanie tych decyzji poprzez sporne akty.
- 58 W konsekwencji należy rozpatrzyć niniejszą skargę jedynie w zakresie, w jakim ma ona na celu naprawienie szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej ze względu na to, że przyjęte w odniesieniu do niej w decyzji 2010/644 i decyzji 2011/783 środki ograniczające zostały wykonane przez sporne akty.

B. W przedmiocie dopuszczalności skargi

- 59 Nie podnosząc zarzutu w odrębnym piśmie, Rada, wspierana przez Komisję, jest zdania, że niniejsza skarga jest oczywiście niedopuszczalna, ponieważ w istocie w skardze nie wskazano istotnych okoliczności faktycznych umożliwiających określenie, czy w niniejszym wypadku spełnione są wszystkie przesłanki powstania odpowiedzialności Unii.

- 60 Komisja dodaje, że przy uwzględnieniu daty wniesienia niniejszej skargi, a mianowicie 25 września 2015 r., skarga ta została złożona po upływie pięcioletniego okresu określonego w art. 46 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, ponieważ chodzi o naprawienie szkody, jaka miała powstać przed dniem 25 października 2010 r. Zgodnie z orzecznictwem należy zatem stwierdzić częściową niedopuszczalność niniejszej skargi. Zdaniem Komisji częściowe przedawnienie skargi można rozpatrywać z urzędu – jako kwestię związaną z porządkiem publicznym.
- 61 Rada jest zdania, że kwestia przedawnienia nie powstaje w niniejszym wypadku w zakresie, w jakim skarżąca żąda naprawienia szkody jedynie w odniesieniu do umieszczenia jej nazwy w spornych wykazach po dniu 25 września 2010 r. Rada wskazuje jednak, że jeśli zaistniało przedawnienie, można je podnieść z urzędu – jako kwestię związaną z porządkiem publicznym.
- 62 Skarżąca podnosi, że powołanie się na bezwzględną przeszkodę procesową związaną w istocie z nieprzebraniem wymogu precyzji określonego w art. 21 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i w art. 76 lit. d) regulaminu postępowania jest niedopuszczalne, ponieważ jest spóźnione, i w każdym wypadku bezzasadne w zakresie, w jakim skarga jest wystarczająco kompletna, precyzyjna i uzasadniona. Co się tyczy bezwzględnej przeszkody procesowej wywiedzionej w istocie z częściowego przedawnienia roszczeń leżących u podstaw niniejszej skargi, skarżąca wskazuje, że powołanie się na nią jest niedopuszczalne, a Sąd nie może rozpatrywać tej kwestii z urzędu, ponieważ nie chodzi o bezwzględną przeszkodę procesową. W każdym wypadku powołanie się na tę bezwzględną przeszkodę procesową nie jest zasadne.
- 63 Co się tyczy bezwzględnej przeszkody procesowej wywiedzionej w istocie z nieprzebrania wymogu precyzji określonego w art. 21 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i w art. 76 lit. d) regulaminu postępowania, należy przypomnieć, że zgodnie ze wspomnianymi postanowieniami każda skarga powinna zawierać wskazanie przedmiotu sporu oraz podniesionych zarzutów i argumentów. Wskazanie to powinno być wystarczająco jasne i precyzyjne, by umożliwić stronie pozwanej przygotowanie jej obrony, a Sądowi wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi, w razie potrzeby bez dodatkowych informacji na jej poparcie. Aby skarga była dopuszczalna, konieczne jest, w celu zapewnienia pewności prawa i prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, by istotne okoliczności faktyczne i prawne, na których została oparta ta skarga, wynikały, choćby w sposób zwięzły, lecz spójny i zrozumiały, z samej treści skargi (zob. analogicznie wyrok z dnia 3 lutego 2005 r., *Chiquita Brands i in./Komisja*, T-19/01, EU:T:2005:31, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 64 Należy także przypomnieć, że zgodnie z art. 340 akapit drugi TFUE „[w] dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Unia powinna naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla praw państw członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji”. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE z tytułu niezgodnego z prawem zachowania jej organów jest uzależnione od kumulatywnego spełnienia przesłanek takich jak niezgodność z prawem zarzucanego instytucjom zachowania, rzeczywisty charakter szkody oraz istnienie związku przyczynowego między zarzucanym zachowaniem a powołaną szkodą (zob. wyrok z dnia 9 września 2008 r., *FIAMM i in./Rada i Komisja*, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, pkt 106 i przytoczone tam orzecznictwo; wyroki: z dnia 11 lipca 2007 r., *Schneider Electric/Komisja*, T-351/03, EU:T:2007:212, pkt 113; z dnia 25 listopada 2014 r., *Safa Nicu Sepahan/Rada*, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 47).
- 65 A zatem aby spełnić wymogi jasności i precyzji wynikające z interpretowanego w orzecznictwie art. 76 lit. d) regulaminu postępowania, skarga o naprawienie szkody rzekomo wyrządzonej przez instytucję Unii powinna zawierać informacje pozwalające na ustalenie zachowania, jakie skarżący zarzuca instytucji, powodów, dla których uznał on, że istnieje związek przyczynowy między tym zachowaniem a podnoszoną przez niego szkodą, jak również charakteru i zakresu tej szkody (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 3 lutego 2005 r., *Chiquita Brands i in./Komisja*, T-19/01, EU:T:2005:31, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 66 W niniejszym wypadku skarżąca zidentyfikowała w skardze zarzucane Radzie zachowanie, a mianowicie przyjęcie spornych aktów, których niezgodność z prawem stwierdzono w wyroku z dnia 6 września 2013 r., *Iran Insurance/Rada* (T-12/11, niepublikowanym, EU:T:2013:401). Ponadto opisała ona i wyliczyła szkodę i krzywdę, jakie miały jej zostać wyrządzone w następstwie przyjęcia tych aktów, a mianowicie krzywdę wynikającą z naruszenia jej dobrej reputacji, którą szacuje ona *ex æquo et bono* na kwotę 1 mln EUR, a także szkodę odpowiadającą, po pierwsze, utracie odsetek, jakie mogłaby otrzymać, gdyby przelała i umieściła na oprocentowanych rachunkach w Iranie środki pieniężne przechowywane na jej rachunkach w Unii w kwotach 2544,82 GBP (około 2850 EUR), 17 733,48 USD (około 15 250 EUR) i 421,05 USD (około 362 EUR), po drugie, utracie odsetek, jakie mogłaby otrzymać, gdyby przelała i umieściła na oprocentowanych rachunkach w Iranie należne jej od trzech spółek ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych kwoty 557 196,09 EUR, 82 222,84 GBP (około 92 089 EUR) i 1 532 266,95 USD (około 1 317 749 EUR), oraz po trzecie, korzyściom utraconym w następstwie braku zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów w wysokości ostatecznie szacowanej na kwotę 1 919 554,50 EUR oraz braku zawarcia umów ubezpieczenia frachtu w wysokości ostatecznie szacowanej na kwotę 33 945 mln IRR (około 678 900 EUR). Wreszcie, wyjaśniła ona, że wyrządzone jej w ten sposób krzywda i szkoda są związane z przyjęciem spornych aktów.
- 67 Przedstawienie w skardze zachowania, jakie skarżąca zarzuca Radzie, a także przyczyn, dla których jest ona zdania, że istnieje związek przyczynowy między zachowaniem a szkodą, jaka miała jej zostać wyrządzona, jak również charakteru i zakresu tej szkody spełnia wymogi precyzji wynikające z art. 76 lit. d) regulaminu postępowania.
- 68 W konsekwencji należy oddalić jako bezzasadne twierdzenia Rady dotyczące bezwzględnej przeszkody procesowej związanej z nieprzestrzeganiem wymogu precyzji określonego w art. 21 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i w art. 76 lit. d) regulaminu postępowania.
- 69 Co się tyczy podnoszonej przez Komisję bezwzględnej przeszkody procesowej związanej z częściowym przedawnieniem roszczeń leżących u podstaw niniejszej skargi, należy wskazać, że żądania Rady mające na celu odrzucenie tej skargi nie opierają się wcale na takim przedawnieniu. Zgodnie zaś z art. 40 akapit czwarty i art. 53 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz z art. 142 § 1 regulaminu postępowania żądania zawarte we wniosku interwencyjnym ograniczają się jedynie do poparcia, w całości lub w części, żądań jednej ze stron głównych. Ponadto interwenient akceptuje stan sprawy, w jakim się ona znajduje w chwili jego wstąpienia – zgodnie z art. 142 § 3 regulaminu postępowania.
- 70 Z powyższego wynika, że interwenient nie może samodzielnie powołać się na bezwzględną przeszkodę procesową i że Sąd nie ma zatem obowiązku rozpatrzenia powołanych wyłącznie przez interwenienta zarzutów, które nie są związane z porządkiem publicznym (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 marca 1993 r., *CIRFS i in./Komisja*, C-313/90, EU:C:1993:111, pkt 22; z dnia 3 lipca 2007 r., *Au Lys de France/Komisja*, T-458/04, niepublikowany, EU:T:2007:195, pkt 32).
- 71 Ponadto orzeczono już, że w zakresie, w jakim roszczenie dotyczące odpowiedzialności pozaumownej Unii jest regulowane, na mocy art. 340 TFUE, zasadami ogólnymi wspólnymi dla praw państw członkowskich i w jakim porównawcze badanie systemów prawnych państw członkowskich wykazuje, że co do zasady i z kilkoma wyjątkami sąd nie może podnieść z urzędu zarzutu wywiedzionego z przedawnienia roszczenia, nie istnieje potrzeba rozpatrzenia z urzędu problemu ewentualnego przedawnienia rozpatrywanego roszczenia (wyrok z dnia 30 maja 1989 r., *Roquette frères/Komisja*, 20/88, EU:C:1989:221, pkt 12; zob. także podobnie wyrok z dnia 8 listopada 2012 r., *Evropaiki Dynamiki/Komisja*, C-469/11 P, EU:C:2012:705, pkt 51).
- 72 W konsekwencji zarzut Komisji dotyczący bezwzględnej przeszkody procesowej należy odrzucić jako niedopuszczalny.

C. W przedmiocie dopuszczalności dowodów przedstawionych w załączniku do repliki i żądania skarżącej dotyczącego umożliwienia jej przedstawienia dowodów uzupełniających w toku postępowania

- 73 W duplice Rada, wspierana przez Komisję, wnosi o odrzucenie, jako spóźnionych i w konsekwencji niedopuszczalnych, dowodów przedstawionych w załącznikach R.1–R.15 do repliki. Jej zdaniem dowody te można było i należało przedstawić, zgodnie z orzecznictwem, na etapie skargi.
- 74 W replice skarżąca zażądała od Sądu udzielenia jej zezwolenia, w ramach środka dowodowego, na przedstawienie dowodów uzupełniających w toku postępowania. W odpowiedziach na piśmie na pytania Sądu (pkt 42 powyżej) skarżąca wnosi o oddalenie zarzutu dotyczącego bezwzględnej przeszkody procesowej ze względu na to, że w załącznikach R.1–R.15 do repliki zawarto dowody uzupełniające odnoszące się do okoliczności wykazanych już w skardze, które to dowody są niezbędne dla podważenia argumentów powołanych przez Radę w odpowiedzi na skargę. Zdaniem skarżącej Rada mogła w pełni wykonać w duplice przysługujące jej prawo do obrony w stosunku do tych dowodów. Komisja miała także możliwość zbadania i oceny wspomnianych dowodów.
- 75 W niniejszym wypadku z przedłożonego pisma wynika, że niniejsza skarga ma za przedmiot żądanie zasądzenia odszkodowania w celu naprawienia krzywdy i szkody, jakie miały zostać wyrządzone skarżącej w następstwie przyjęcia przez Radę spornych aktów. Chodzi zatem o skargę, w której skarżąca dąży do stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Unii.
- 76 Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem w ramach skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej to na stronie skarżącej spoczywa obowiązek przedstawienia sądowi Unii dowodów celem wykazania rzeczywistego charakteru i zakresu podnoszonej przez nią szkody [zob. wyroki: z dnia 28 stycznia 2016 r., Zafeiropoulos/Cedefop, T-537/12, niepublikowany, EU:T:2016:36, pkt 91 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 26 kwietnia 2016 r., Strack/Komisja, T-221/08, EU:T:2016:242, pkt 308 (niepublikowany)].
- 77 Trybunał uznał wprawdzie, że w pewnych wypadkach – zwłaszcza wówczas gdy trudno jest określić wysokość podnoszonej szkody – nie ma konieczności określenia w skardze dokładnego zakresu szkody ani podania wysokości dochodzonego odszkodowania (zob. wyrok z dnia 28 lutego 2013 r., Inalca i Cremonini/Komisja, C-460/09 P, EU:C:2013:111, pkt 104 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 78 Skarga w niniejszej sprawie została wniesiona w dniu 25 września 2015 r. Z wyjątkiem jednego z żądań dotyczących naprawienia szkody, co do którego nie mogła ona przedstawić ostatecznego wyliczenia, skarżąca określiła na etapie skargi krzywdę i szkodę, jakie miały jej zostać wyrządzone, opierając się na dowodach zawartych w załączniku do wspomnianej skargi. Na etapie repliki skarżąca zmieniła wyliczenie szkody w celu uwzględnienia zarzutu Rady – zgodnie z którym skarżąca powinna była potrącić swoje koszty związane z niektórymi żądaniami odszkodowawczymi – oraz przedłożyła ostateczne wyliczenie żądania odszkodowawczego, co do którego do tej chwili przedstawiała jedynie wyliczenie tymczasowe.
- 79 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 76 lit. f) regulaminu postępowania, który wszedł w życie w dniu 1 lipca 2015 r. i ma zatem zastosowanie do niniejszej skargi, skarga powinna zawierać w stosownym przypadku dowody i wnioski dowodowe.
- 80 Ponadto art. 85 § 1 regulaminu postępowania stanowi, że dowody i wnioski dowodowe przedstawia się w ramach pierwszej wymiany pism procesowych. W art. 85 § 2 dodano, że strony mogą przedstawiać na poparcie swojej argumentacji nowe dowody lub wnioski dowodowe w replice i duplice, o ile opóźnienie w ich złożeniu jest uzasadnione. W tym ostatnim wypadku, zgodnie z art. 85 § 4 regulaminu postępowania, Sąd rozstrzyga o dopuszczalności przedstawionych dowodów lub wniosków dowodowych po umożliwieniu pozostałym stronom zajęcia stanowiska w tym względzie.

- 81 Określona w art. 85 § 1 regulaminu postępowania reguła prekluzji nie dotyczy dowodu przeciwnego ani rozszerzenia wniosków dowodowych dokonanego w następstwie przedłożenia dowodu przeciwnego przez stronę przeciwną [zob. wyrok z dnia 22 czerwca 2017 r., Biogena Naturprodukte/EUIPO (ZUM wohl), T-236/16, EU:T:2017:416, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 82 Z orzecznictwa dotyczącego stosowania określonej w art. 85 § 1 regulaminu postępowania reguły prekluzji wynika, że strony powinny uzasadnić opóźnienie w przedstawieniu nowych dowodów lub wniosków dowodowych (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 18 września 2008 r., Angé Serrano i in./Parlament, T-47/05, EU:T:2008:384, pkt 54) i że sąd Unii może kontrolować zasadność uzasadnienia opóźnienia w przedstawieniu tych dowodów lub wniosków dowodowych i, w danym wypadku, treść tych ostatnich, a także – gdy tego opóźnionego przedstawienia nie uzasadniono w sposób wymagany prawem lub jest ono bezzasadne – może je oddalić (zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 14 kwietnia 2005 r., Gaki-Kakouri/Trybunał Sprawiedliwości, C-243/04 P, niepublikowany, EU:C:2005:238, pkt 33; z dnia 18 września 2008 r., Angé Serrano i in./Parlament, T-47/05, EU:T:2008:384, pkt 56).
- 83 Orzeczono już, że opóźnione przedstawienie przez stronę dowodów lub wniosków dowodowych może być uzasadnione, gdy ta strona nie dysponowała wcześniej danymi dowodami lub gdy opóźnione przedstawienie okoliczności przez stronę przeciwną uzasadnia uzupełnienie akt sprawy, tak aby zapewnić przestrzeganie zasady kontradyktoryjności (zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 14 kwietnia 2005 r., Gaki-Kakouri/Trybunał Sprawiedliwości, C-243/04 P, niepublikowany, EU:C:2005:238, pkt 32; z dnia 18 września 2008 r., Angé Serrano i in./Parlament, T-47/05, EU:T:2008:384, pkt 55).
- 84 Wreszcie, zgodnie z orzecznictwem jedynie Sąd może ocenić konieczność uzupełnienia informacji, jakimi dysponuje w rozpatrywanych przezeń sprawach, zarządzając przeprowadzenie środków dowodowych, które nie mogą zastępować braku działań strony skarżącej przy przeprowadzaniu dowodów (zob. wyrok z dnia 16 lipca 2009 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, C-481/07 P, niepublikowany, EU:C:2009:461, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 85 Z ram prawnych wspomnianych w pkt 79–84 powyżej wynika, że Sąd nie może, w ramach przeprowadzania środka dowodowego, zezwolić w sposób ogólny skarżącej na przedstawianie wszelkich dowodów, jakie zamierzałyby ona mu przedstawić w toku postępowania – tak jak wniosła ona o to do Sądu – i że w konsekwencji takie żądanie należy oddalić.
- 86 W niniejszym wypadku skarżąca przedstawiła określoną liczbę dowodów na poparcie żądania odszkodowawczego w załącznikach R.1–R.15 do repliki, nie przedstawiając precyzyjnego uzasadnienia opóźnienia w ich przedstawieniu. Z wyjątkiem załącznika R.14 do repliki dowody te nie dotyczyły żądania odszkodowawczego, co do którego skarżąca przedstawiła ostateczne wyliczenie dopiero na etapie repliki.
- 87 W zakresie, w jakim w odpowiedziach na pytania Sądu (zob. pkt 42 powyżej) skarżąca powołała się na to, że załączniki R.1–R.15 do repliki zawierają dowody uzupełniające odnoszące się do okoliczności wykazanych już w skardze, takie uzasadnienie należy oddalić jako nieistotne dla sprawy, ponieważ sama okoliczność, iż dane fakty zostały już wykazane, nie może uzasadnić opóźnionego przedstawienia nowych dowodów.
- 88 W zakresie, w jakim w odpowiedziach na pytania Sądu (zob. pkt 42 powyżej) skarżąca podniosła, że załączniki R.1–R.15 do repliki zawierają dowody niezbędne dla podważenia argumentów powołanych przez Radę w odpowiedzi na skargę, należy wskazać, że dowody zawarte w załącznikach R.1–R.12 i R.15 do repliki zostały przedstawione jedynie w celu wykazania, zgodnie z orzecznictwem przywołanym w pkt 76 powyżej, rzeczywistego charakteru i zakresu podnoszonej krzywdy i szkody, określonego w skardze, a nie w celu podważenia dowodów, jakie Rada miała przedstawić w załączniku do wspomnianej odpowiedzi na skargę. Fakt, że w tej odpowiedzi Rada podniosła, iż skarżąca nie

wykazała w sposób wymagany prawem rzeczywistego charakteru i wysokości szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, nie może być analizowany jako dowód przeciwny w rozumieniu orzecznictwa przywołanego w pkt 81 powyżej i nie umożliwia uznania dowodów zawartych w załącznikach R.1–R.12 i R.15 do repliki za rozszerzenie wniosków dowodowych dokonane w następstwie przedstawienia dowodu przeciwnego ani uznania, że opóźnione przedstawienie tych dowodów jest zatem uzasadnione koniecznością udzielenia odpowiedzi na argumenty Rady oraz zapewnienia przestrzegania zasady kontryktoryjności.

- 89 Natomiast dowody zawarte w załącznikach R.13 i R.14 do repliki, a mianowicie oświadczenie instytutu Sanjideh Ravesh Arya Audit and Financial Services (zwanego dalej „instytutem SRA”), który sporządził „sprawozdanie dotyczące skutków finansowych szkód wynikających ze środków ograniczających przyjętych przez Unię Europejską”, przedstawione w załączniku do skargi (zwane dalej „sprawozdaniem SRA”), a także pismo wspomnianego instytutu zawierające wyjaśnienia dotyczące metod przyjętych przezeń w celu sporządzenia wspomnianego sprawozdania, zostały przedstawione przez skarżącą w celu udzielenia odpowiedzi na argumenty Rady – w ramach obrony – kwestionujące niezależność tego instytutu oraz metody lub dane użyte w tym sprawozdaniu. Z tego względu opóźnione przedstawienie dowodów zawartych w załącznikach R.13 i R.14 do repliki jest uzasadnione koniecznością udzielenia odpowiedzi na argumenty Rady oraz zapewnienia przestrzegania zasady kontryktoryjności.
- 90 Ponadto załącznik R.14 do repliki ma na celu uzasadnienie ostatecznego wyliczenia żądania odszkodowawczego, które skarżąca mogła oszacować jedynie tymczasowo na etapie złożenia skargi.
- 91 Z wszystkich powyższych rozważań wynika, że spośród dowodów przedstawionych w załączniku do repliki jedynie dowody zawarte w załącznikach R.13 i R.14 do repliki są dopuszczalne i powinny być uwzględnione na etapie rozpatrzenia skargi co do istoty.

D. Co do istoty

- 92 Na poparcie niniejszej skargi skarżąca podnosi, że w niniejszym wypadku spełnione są wspomniane w pkt 64 powyżej trzy przesłanki powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii.
- 93 Rada, wspierana przez Komisję, wnosi posiłkowo o oddalenie skargi jako bezzasadnej ze względu na to, iż skarżąca nie przedstawiła wymaganego od niej dowodu na to, że w niniejszym wypadku spełnione są wszystkie przesłanki stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Unii.
- 94 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przesłanki stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Unii w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE, wskazane już w pkt 64 powyżej, są kumulatywne (wyrok z dnia 7 grudnia 2010 r., Fahas/Rada, T-49/07, EU:T:2010:499, pkt 92, 93; postanowienie z dnia 17 lutego 2012 r., Dagher/Rada, T-218/11, niepublikowane, EU:T:2012:82, pkt 34). Z powyższego wynika, że gdy jedna z tych przesłanek nie jest spełniona, skargę należy oddalić w całości (wyrok z dnia 26 października 2011 r., Dufour/EBC, T-436/09, EU:T:2011:634, pkt 193).
- 95 W niniejszym wypadku należy zatem rozpatrzyć, czy skarżąca przedstawiła wymagany od niej dowód niezgodności z prawem zarzucanego przez nią Radzie zachowania – a mianowicie przyjęcia spornych aktów – rzeczywisty charakter szkód i krzywdy, jakie miały zostać wyrządzone skarżącej, a także istnienie związku przyczynowego między wspomnianym przyjęciem a podnoszonymi szkodami.

1. W przedmiocie podnoszonej niezgodności z prawem

- 96 Skarżąca twierdzi, że przesłanka dotycząca niezgodności z prawem zachowania instytucji jest spełniona, ponieważ przyjęcie spornych aktów stanowi wystarczająco istotne naruszenie przez Radę normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom, mogące, zgodnie z orzecznictwem, skutkować stwierdzeniem odpowiedzialności pozaumownej Unii.
- 97 W tym względzie skarżąca podnosi, że umieszczenie i utrzymanie jej nazwy w spornych wykazach, na podstawie spornych aktów, jest oczywiście niezgodne z prawem, jak orzekł Sąd w wyroku z dnia 6 września 2013 r., *Iran Insurance/Rada* (T-12/11, niepublikowanym, EU:T:2013:401). Ponadto zdaniem skarżącej przepisy prawne, jakie miały zostać naruszone w niniejszym wypadku, mają w szczególności na celu ochronę interesów indywidualnych zainteresowanych osób i podmiotów, którym w przepisach tych przyznano uprawnienia (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 25 listopada 2014 r., *Safa Nicu Sepahan/Rada*, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 57, 58).
- 98 Zdaniem skarżącej wystarczająco istotne naruszenie tych przepisów stanowi fakt, że Rada umieściła lub utrzymała nazwę danej osoby w wykazach, podczas gdy nie dysponuje informacjami lub dowodami wykazującymi, w sposób wymagany prawem, zasadność przyjętych środków ograniczających (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 25 listopada 2014 r., *Safa Nicu Sepahan/Rada*, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 59, 63, 68). W niniejszym wypadku Rada przyjęła sporne akty, które w okresie między lipcem 2010 r. a listopadem 2013 r. skutkowały nałożeniem na skarżącą – bez żadnego dowodu odnoszącego się do zarzucanego jej zachowania – środków ograniczających.
- 99 Wreszcie, skarżąca jest zdania, że Rada nie może twierdzić, iż naruszone przez nią przepisy są nieprecyzyjne, dwuznaczne lub niejasne, ponieważ w chwili przyjęcia spornych aktów było jasne, że Rada powinna przedstawić dowody na poparcie przyjmowanych przez nią środków ograniczających.
- 100 Rada, wspierana przez Komisję, nie kwestionuje niezgodności z prawem spornych aktów, lecz jest zdania, że niezgodność ta nie skutkuje powstaniem odpowiedzialności pozaumownej Unii w zakresie, w jakim nie stanowi wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom. Takie naruszenie można wykazać, jedynie przedstawiając, zgodnie z orzecznictwem, dowody na to, że Rada istotnie i w sposób oczywisty naruszyła ograniczenia przysługujących jej uprawnień dyskrecyjnych – co nie ma miejsca w niniejszym wypadku.
- 101 W wyroku z dnia 6 września 2013 r., *Iran Insurance/Rada* (T-12/11, niepublikowanym, EU:T:2013:401), Sąd stwierdził niezgodność spornych aktów z prawem.
- 102 Jednak należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu stwierdzenie niezgodności z prawem danego aktu prawnego – jakkolwiek godna ubolewania byłaby ta niezgodność – nie jest wystarczające, by uznać, że została spełniona przesłanka powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii związana z niezgodnością z prawem zarzucanego instytucjom zachowania (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 marca 2003 r., *Dole Fresh Fruit International/Rada i Komisja*, T-56/00, EU:T:2003:58, pkt 72–75; z dnia 23 listopada 2011 r., *Sison/Rada*, T-341/07, EU:T:2011:687, pkt 31; z dnia 25 listopada 2014 r., *Safa Nicu Sepahan/Rada*, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 50).
- 103 Przesłanka związana z istnieniem niezgodnego z prawem zachowania instytucji Unii wymaga wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom (zob. wyrok z dnia 30 maja 2017 r., *Safa Nicu Sepahan/Rada*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 104 Wymóg wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom ma na celu, bez względu na rodzaj rozpatrywanego niezgodnego z prawem aktu, uniknięcie sytuacji, w której ryzyko konieczności ponoszenia ciężaru szkód podnoszonych przez zainteresowane osoby ograniczyłoby zdolność danej instytucji do wykonywania w pełnym zakresie jej kompetencji

w interesie ogólnym – zarówno w ramach jej działalności prawodawczej lub wymagającej podejmowania decyzji z zakresu polityki ekonomicznej, jak i w sferze jej kompetencji administracyjnych – niemniej bez dopuszczania do tego, by ciężar skutków oczywistych i niewybaczalnych naruszeń spoczywał na jednostkach (zob. wyrok z dnia 23 listopada 2011 r., Sison/Rada, T-341/07, EU:T:2011:687, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo; wyrok z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 51).

- 105 Po zidentyfikowaniu przepisów prawa, których naruszenie podniosła w niniejszym wypadku skarżąca, należy rozpatrzyć, po pierwsze, czy te przepisy mają za przedmiot przyznanie uprawnień jednostkom, oraz po drugie, czy Rada dopuściła się wystarczająco istotnego naruszenia tych przepisów.

a) W przedmiocie przepisów prawa, których naruszenie podniesiono

- 106 Na rozprawie w odpowiedzi na ustne pytania Sądu skarżąca uściśliła, co się tyczy przepisów prawa, których naruszenie stwierdzono w wyroku z dnia 6 września 2013 r., Iran Insurance/Rada (T-12/11, niepublikowanym, EU:T:2013:401), że odsyła ona jedynie do dokonanego w pkt 129 i 130 wspomnianego wyroku stwierdzenia, zgodnie z którym sporne akty – w zakresie, w jakim dotyczą one świadczenia przez nią usług ubezpieczeniowych w ramach nabywania części zamiennych do śmigłowców, elektroniki oraz komputerów do stosowania w nawigacji statków powietrznych i pocisków – nie są zasadne, ponieważ nie zostały wykazane za pomocą dowodów, oraz naruszają one w istocie art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413, art. 16 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 961/2010 i art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 267/2012.

b) W kwestii tego, czy przepisy prawa, których naruszenie podniesiono, mają za przedmiot przyznanie uprawnień jednostkom

- 107 Z orzecznictwa wynika, że przepisy, które w sposób wyczerpujący wymieniają przesłanki, po których spełnieniu dane środki ograniczające mogą zostać przyjęte, mają zasadniczo na celu ochronę indywidualnych interesów osób i podmiotów objętych tymi środkami – poprzez ograniczenie wypadków legalnego stosowania takich środków (zob. analogicznie wyroki: z dnia 23 listopada 2011 r., Sison/Rada, T-341/07, EU:T:2011:687, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 57).
- 108 Przepisy te zapewniają więc ochronę indywidualnych interesów osób i podmiotów, których mogą dotyczyć środki ograniczające, i w związku z tym należy je uznać za normy prawne mające na celu przyznanie uprawnień jednostkom. Jeżeli odnośne przesłanki materialnoprawne nie są spełnione, zainteresowana osoba lub zainteresowany podmiot mają w istocie prawo do tego, by środki ograniczające nie zostały wobec niej lub niego zastosowane. Takie prawo koniecznie skutkuje tym, że osoba lub podmiot, wobec których środki ograniczające zostały zastosowane w warunkach innych niż przewidziane w omawianych przepisach, mogą domagać się zrekompensowania im szkodliwych skutków tych środków, jeżeli okaże się, że zostały one nałożone z wystarczająco istotnym naruszeniem norm materialnych zastosowanych przez Radę (zob. analogicznie wyroki: z dnia 23 listopada 2011 r., Sison/Rada, T-341/07, EU:T:2011:687, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 58).
- 109 Z powyższego wynika, że przepisy, których naruszenie w niniejszym wypadku podniosła skarżąca, są przepisami przyznającymi uprawnienia jednostkom – w tym skarżącej, jako osobie wskazanej w spornych aktach.

c) W kwestii tego, czy Rada dopuściła się wystarczająco istotnego naruszenia przepisów prawa, których naruszenie podniesiono

- 110 Trybunał uściślił już, że naruszenie przepisu prawa przyznającego uprawnienia jednostkom można uznać za wystarczająco istotne, gdy obejmuje ono oczywiste i poważne naruszenie przez daną instytucję granic przysługujących jej uprawnień dyskrejonalnych, a okolicznościami, jakie należy wziąć w tym względzie pod uwagę, są w szczególności stopień jasności i precyzji naruszonej w ten sposób normy, a także zakres uznania, jaki naruszona norma pozostawia organowi Unii (zob. wyrok z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 111 Zgodnie z orzecznictwem, gdy takiemu organowi przysługuje wyłącznie bardzo ograniczony zakres uznania lub też gdy taki zakres w ogóle mu nie przysługuje, zwykłe uchybienie prawu Unii może wystarczyć do wykazania, iż nastąpiło wystarczająco istotne naruszenie (zob. wyrok z dnia 11 lipca 2007 r., Sison/Rada, T-47/03, niepublikowany, EU:T:2007:207, pkt 235 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 112 Wreszcie, z orzecznictwa wynika, że naruszenie prawa Unii jest w każdym wypadku oczywiście istotne, gdy trwało ono pomimo przyjęcia orzeczenia stwierdzającego zarzucane uchybienie, orzeczenia prejudycjalnego lub utrwalenia się orzecznictwa sądu Unii w danej dziedzinie, z których wynika nieprawidłowy charakter danego zachowania (zob. wyrok z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 113 W okresie przyjęcia przez Radę spornych aktów, a mianowicie między dniem 25 października 2010 r. a dniem 23 marca 2012 r., z orzecznictwa wynikało już jasno i dokładnie, że w wypadku przedstawienia zastrzeżeń Rada powinna przedłożyć informacje i dowody wykazujące, że wymienione w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413, w art. 16 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 961/2010 i w art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 267/2012 przesłanki zastosowania kryterium „wspierania” rozprzestrzeniania broni jądrowej są spełnione. Ponadto Trybunał stwierdził już, opierając się na orzecznictwie poprzedzającym przyjęcie spornych aktów, że ciążący na Radzie obowiązek przedstawienia – w wypadku sporu w tym względzie – informacji lub dowodów wykazujących środki ograniczające przyjęte w odniesieniu do danej osoby lub jednostki wynika z utrwalonego orzecznictwa Trybunału (zob. wyrok z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 35–40 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 114 Co więcej, i w zakresie, w jakim ciążący na Radzie obowiązek zbadania i wykazania zasadności środków ograniczających ustanowionych w odniesieniu do danej osoby lub jednostki przed przyjęciem tych środków wynika z konieczności przestrzegania praw podstawowych tej osoby lub jednostki, a w szczególności z jej prawa do skutecznej ochrony sądowej, Radzie nie przysługuje zakres uznania w tym względzie (wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., Jannatian/Rada, T-328/14, niepublikowany, EU:T:2016:86, pkt 52; zob. także podobnie wyrok z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 59–61). A zatem w niniejszym wypadku Rada nie dysponuje zakresem uznania w ramach wykonania wspomnianego obowiązku.
- 115 W związku z powyższym, nie przestrzegając obowiązku wykazania okoliczności wskazanych w spornych aktach, w niniejszym wypadku Rada dopuściła się wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostce – a mianowicie skarżącej.
- 116 W konsekwencji przesłanka związana z niezgodnością z prawem zarzucanego Radzie zachowania, a mianowicie przyjęcia spornych aktów, jest spełniona w odniesieniu do przywołanych przez skarżącą przepisów prawa, których naruszenie stwierdzono w pkt 129 i 130 wyroku z dnia 6 września 2013 r., Iran Insurance/Rada (T-12/11, niepublikowany, EU:T:2013:401).

2. W przedmiocie podnoszonej szkody i istnienia związku przyczynowego między niezgodnością zarzucanego zachowania z prawem a tą szkodą

- 117 Skarżąca twierdzi, iż wykazała rzeczywisty i pewny charakter krzywdy i szkody, jakie miały jej zostać wyrządzone w następstwie przyjęcia spornych aktów.
- 118 Rada, wspierana przez Komisję, jest zdania, że przesłanka związana z istnieniem szkody nie została w niniejszym wypadku spełniona. Sporne akty nie są wymierzonymi przeciwko skarżącej sankcjami o charakterze karnym i nie zmiierają do wyrządzenia jej szkody. Miały one jedynie na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu broni jądrowej.
- 119 Co się tyczy przesłanki związanej z rzeczywistym charakterem szkody, zgodnie z orzecnictwem (zob. podobnie wyroki: z dnia 27 stycznia 1982 r., De Franceschi/Rada i Komisja, 51/81, EU:C:1982:20, pkt 9; z dnia 13 listopada 1984 r., Birra Wührer i in./Rada i Komisja, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 i 282/82, EU:C:1984:341, pkt 9; z dnia 16 stycznia 1996 r., Candiotte/Rada, T-108/94, EU:T:1996:5, pkt 54) odpowiedzialność pozaumowną Unii można stwierdzić jedynie w wypadku, gdy skarżącemu faktycznie wyrządzono rzeczywistą i określoną szkodę. To na skarżącym ciąży obowiązek wykazania, że ta przesłanka jest spełniona (zob. wyrok z dnia 9 listopada 2006 r., Agraz i in./Komisja, C-243/05 P, EU:C:2006:708, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo), a zwłaszcza obowiązek przedstawienia przekonujących dowodów zarówno na istnienie, jak i na zakres szkody (zob. wyrok z dnia 16 września 1997 r., Blackspur DIY i in./Rada i Komisja, C-362/95 P, EU:C:1997:401, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 120 W szczególności w każdym żądaniu naprawienia szkody – bez względu na to, czy chodzi o szkodę materialną lub niematerialną, a także czy chodzi o uzyskanie symbolicznego lub znacznego odszkodowania – należy określić charakter podnoszonej szkody w odniesieniu do zarzucanego zachowania i, choćby nawet w przybliżeniu, oszacować całą tę szkodę (zob. wyrok z dnia 26 lutego 2015 r., Sabbagh/Rada, T-652/11, niepublikowany, EU:T:2015:112, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 121 Co się tyczy przesłanki dotyczącej istnienia związku przyczynowego między zarzucanym zachowaniem a podnoszoną szkodą, wspomniana szkoda powinna wynikać w sposób wystarczająco bezpośredni z zarzucanego zachowania, które powinno stanowić zasadniczą przyczynę szkody, podczas gdy nie istnieje obowiązek naprawienia wszelkiego szkodliwego skutku, nawet odległego, niezgodnej z prawem sytuacji (zob. podobnie wyrok z dnia 4 października 1979 r., Dumortier i in./Rada, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 i 45/79, EU:C:1979:223, pkt 21; zob. także wyrok z dnia 10 maja 2006 r., Galileo International Technology i in./Komisja, T-279/03, EU:T:2006:121, pkt 130 i przytoczone tam orzecznictwo). To na skarżącym ciąży obowiązek wykazania istnienia związku przyczynowego między zarzucanym zachowaniem a podnoszoną szkodą (zob. wyrok z dnia 30 września 1998 r., Coldiretti i in./Rada i Komisja, T-149/96, EU:T:1998:228, pkt 101 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 122 Należy zatem zbadać, czy w niniejszym wypadku skarżąca wykazała rzeczywisty i pewny charakter krzywdy i szkody, jakie miały jej zostać wyrządzone w następstwie przyjęcia spornych aktów, a także istnienie związku przyczynowego między wspomnianym przyjęciem a tą krzywdą i szkodą.

a) W przedmiocie krzywdy, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej

- 123 Skarżąca twierdzi, że sporne akty – w zakresie, w jakim naruszyły jej reputację – wyrządziły jej istotną krzywdę, którą szacuje ona ex æquo et bono na kwotę 1 mln EUR, jak wskazała to już w skierowanym do Rady piśmie z dnia 25 lipca 2015 r. W tym względzie podnosi ona, że w porównywalnej sytuacji sąd Unii stwierdził już i zasądził zadośćuczynienie za krzywdę wyrządzoną spółce, odpowiadające naruszeniu reputacji tej spółki (wyrok z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 80, 83).

124 Wbrew temu, co wydaje się twierdzić Rada, opierając się na wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zwanego dalej „ETPC”), a mianowicie na wyroku ETPC z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie Uj przeciwko Węgrom (CE:ECHR:2011:0719JUD 002395410), skarżąca jest zdania, że spółki mają zdolność do ponoszenia szkód niematerialnych i można wyrządzić im krzywdę – na przykład w następstwie naruszenia ich reputacji i zdolności do prowadzenia działalności gospodarczej. Odniesienie się przez Radę do tego wyroku ETPC jest zdaniem skarżącej nieprawidłowe, ponieważ ochronę reputacji rozpatrzono w nim jedynie w odniesieniu do ograniczeń, jakie można nałożyć na wolność wypowiedzi. Utrzymanie dobrej reputacji jest szczególnie istotnym elementem na rynku ubezpieczeń, na którym działa skarżąca, w zakresie, w jakim rynek ten opiera się na stosunku zaufania między podmiotami gospodarczymi. Skarżąca twierdzi, że przed przyjęciem spornych aktów cieszyła się ona dobrą reputacją na poziomie międzynarodowym, o czym świadczy fakt, że wykonywała ona działalność ubezpieczeniową na tym poziomie, zawierała umowy ze znanymi międzynarodowymi spółkami ubezpieczeniowymi lub reasekuracyjnymi, że przyznano jej znane na poziomie międzynarodowym certyfikaty jakości, a także że uznano na tym poziomie fachową wiedzę jej członków – co potwierdza okoliczność, iż uczestniczyła ona w międzynarodowych konferencjach zawodowych i spotkaniach naukowych. Sporne akty, w których skojarzono jej nazwę z istotnym zagrożeniem dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego i które skutkowały zaprzestaniem prowadzenia działalności w Unii wbrew woli skarżącej, naruszyły jej reputację. Zdaniem skarżącej po przyjęciu tych aktów nie mogła ona już zawrzeć umów z międzynarodowymi spółkami ani uczestniczyć w spotkaniach naukowych i konsultacyjnych, w działalności stowarzyszenia zawodowego lub w spotkaniach organizowanych na poziomie międzynarodowym, ani być notowana przez międzynarodowe instytucje ratingowe. W każdym wypadku w branży handlowej, gdy dany podmiot gospodarczy wbrew własnej woli zaprzestaje prowadzenia działalności, naruszenia jego reputacji i wiarygodności są oczywiste i nieuniknione. Po uchyleniu przyjętych w odniesieniu do skarżącej środków ograniczających w 2016 r. trudno było jej zapisać się na seminaria zawodowe – było to wręcz niemożliwe. Aby odzyskać reputację, musiałaby przeprowadzić światową kampanię reklamową, której szacowany koszt wynosi 45 mln USD (około 38,7 mln EUR). Jako że nie oszacowała ona jeszcze dokładnie kosztów związanych z odzyskaniem reputacji, w ramach środka dowodowego Sąd mógłby wyznaczyć niezależnego biegłego, który dokonałby takiego oszacowania. Ostatecznie skarżąca jest zdania, iż nie ma obowiązku wykazania, że poniosła koszty, w szczególności reklamowe, aby odzyskać reputację. Wystarczy, że powoła się ona na istnienie naruszenia jej reputacji, której przywrócenie wymaga poniesienia znacznych kosztów.

125 Rada, wspierana przez Komisję, uważa, że w każdym wypadku należy oddalić jako bezzasadne żądanie naprawienia krzywdy, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej. W tym względzie podnosi ona, że w spornych aktach skarżąca nie była stygmatyzowana jako organizacja stanowiąca jako taka zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, a także że skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu w tym względzie. Została ona jedynie zidentyfikowana jako podmiot związany, poprzez prowadzoną działalność, z nabywaniem różnych towarów, które mogą być używane w ramach programów stanowiących przedmiot środków przyjętych na podstawie rezolucji 1737 Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych – co wystarcza do uzasadnienia umieszczenia jej nazwy w spornych wykazach. Skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu mogącego wykazać, że wyrządzono jej krzywdę ze względu na przyjęcie wspomnianych aktów – jak wymaga tego orzecznictwo (postanowienie z dnia 17 lutego 2012 r., Dagher/Rada, T-218/11, niepublikowane, EU:T:2012:82, pkt 46). Nic nie wskazuje na to, by skarżąca cieszyła się dobrą reputacją na poziomie międzynarodowym, by utraciła jakieś korzyści ze względu na naruszenie wspomnianej reputacji i by poczyniła jakieś wydatki w ramach kampanii reklamowych lub w inny sposób, aby odzyskać tę reputację. Artykuł prasowy przedstawiony w załączniku do skargi, dotyczący szacowanego kosztu światowej kampanii reklamowej, nie jest istotny, ponieważ dotyczy spółki niemającej związku ze skarżącą, prowadzącej działalność w innej branży i na innym kontynencie niż skarżąca, a działalność owej spółki nie ma żadnego związku z przyjętymi przez Unię środkami ograniczającymi. Twierdzenia skarżącej zawarte w replice nie wykazują istnienia naruszenia reputacji skarżącej ani, w konsekwencji, związanej z tym krzywdy. W każdym wypadku, jak stwierdził ETPC w pkt 22 wyroku z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie Uj przeciwko Węgrom (CE:ECHR:2011:0719JUD 002395410), istnieje rozróżnienie między naruszeniem

reputacji handlowej spółki a naruszeniem reputacji osoby w odniesieniu do jej statusu społecznego, ponieważ pierwsze z tych naruszeń jest pozbawione wymiaru moralnego. Sąd miał sam odnieść się do tego orzecznictwa w sprawie dotyczącej środków ograniczających (wyrok z dnia 12 lutego 2015 r., Akhras/Rada, T-579/11, niepublikowany, EU:T:2015:97, pkt 152). Skarżąca zmierza do obejścia ciężącego na niej obowiązku wykazania istnienia podnoszonej szkody i wyliczenia jej, żądając od Sądu wyznaczenia biegłego w ramach przeprowadzenia środka dowodowego. Gdyby Sąd stwierdził odpowiedzialność pozaumowną Unii, zgodnie z orzecznictwem powinien uznać, że stwierdzenie nieważności spornych aktów stanowi odpowiednie naprawienie krzywdy wyrządzonej skarżącej. W każdym wypadku żądana przez skarżącą tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, jaka miała jej zostać wyrządzona, kwota 1 mln EUR jest nadmierna w świetle orzecznictwa, a ponadto nie została wykazana dowodami.

- 126 Komisja dodaje, że rodzaj krzywdy powołanej przez skarżącą – a mianowicie koszt kampanii reklamowej w celu przywrócenia wizerunku skarżącej – pokrywa się ze szkodą, której rzeczywisty i konkretny charakter powinna wykazać skarżąca.
- 127 Co się tyczy naprawienia szkody niematerialnej kwalifikowanej przez skarżącą jako „krzywda”, skarżąca odsyła do naruszenia jej reputacji ze względu na skojarzenie jej nazwy z istotnym zagrożeniem dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, którego rzeczywisty charakter znajduje potwierdzenie w fakcie, że przyjęcie spornych aktów wywarło wpływ na zachowanie osób trzecich w odniesieniu do skarżącej, i którego zakres można oszacować w odniesieniu do kosztu inwestycji w reklamę, jakich należałoby dokonać w celu przywrócenia jej reputacji.
- 128 Wyrządzona szkoda, o której naprawienie wnosi w ten sposób skarżąca, ma charakter niematerialny i odpowiada naruszeniu wizerunku lub reputacji skarżącej.
- 129 Z orzecznictwa przyjętego na podstawie art. 268 TFUE w związku z art. 340 akapit drugi TFUE wynika zaś, że krzywda może co do zasady zostać naprawiona w stosunku do osoby prawnej (zob. podobnie wyroki: z dnia 28 stycznia 1999 r., BAI/Komisja, T-230/95, EU:T:1999:11, pkt 37; z dnia 15 października 2008 r., Camar/Komisja, T-457/04 i T-223/05, niepublikowany, EU:T:2008:439, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo) i że taka krzywda może mieć formę naruszenia wizerunku lub reputacji wspomnianej osoby (zob. podobnie wyroki: z dnia 9 lipca 1999 r., New Europe Consulting i Brown/Komisja, T-231/97, EU:T:1999:146, pkt 53, 69; z dnia 8 listopada 2011 r., Idromacchine i in./Komisja, T-88/09, EU:T:2011:641, pkt 70–76; z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 80–85).
- 130 W zakresie, w jakim Rada powołuje się na orzecznictwo ETPC, należy przypomnieć, że ETPC nie wykluczył – w świetle swojego orzecznictwa i w świetle tej praktyki – iż może zaistnieć, nawet w odniesieniu do spółki handlowej, szkoda inna niż materialna, wymagająca jej naprawienia w postaci pieniężnej, a takie naprawienie zależy od okoliczności danego wypadku (wyrok ETPC z dnia 6 kwietnia 2000 r. w sprawie Comingersoll S.A. przeciwko Portugalii, CE:ECHR:2000:0406JUD 003538297, §§ 32, 35). Taka szkoda niematerialna może obejmować w wypadku takiej spółki elementy mniej lub bardziej „obiektywne” i „subiektywne”, wśród których można wymienić reputację przedsiębiorstwa, czego skutków nie można dokładnie oszacować (wyrok ETPC z dnia 6 kwietnia 2000 r. w sprawie Comingersoll S.A. przeciwko Portugalii, CE:ECHR:2000:0406JUD 003538297, § 35). Jak wynika z wyroku ETPC z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete i index.hu Zrt przeciwko Węgrom (CE:ECHR:2016:0202JUD 002294713, § 84), powyższe orzecznictwo ETPC nie zostało podważone w przywołanym przez Radę wyroku ETPC z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie Uj przeciwko Węgrom (CE:ECHR:2011:0719JUD 002395410), w którym jedynie uściślono, że wspomniana szkoda ma dla spółki raczej charakter handlowy niż moralny.

- 131 A zatem należy oddalić zarówno argumenty Komisji, zgodnie z którymi krzywda, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, pokrywa się z podnoszoną przez skarżącą szkodą, jak i argumenty Rady, zgodnie z którymi skarżąca, jako spółka handlowa, nie może żądać zadośćuczynienia za krzywdę odpowiadającą naruszeniu jej reputacji.
- 132 Co się tyczy rzeczywistego charakteru krzywdy, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, należy przypomnieć, że – co się tyczy w szczególności takiej krzywdy – o ile przedstawienie dowodów lub wniosków dowodowych nie jest konieczne uznawane za przesłankę uznania takiej krzywdy, o tyle skarżąca powinna przynajmniej wykazać, że zachowanie zarzucane danej instytucji mogło skutkować taką krzywdą (zob. wyrok z dnia 16 października 2014 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja, T-297/12, niepublikowany, EU:T:2014:888, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo; zob. także podobnie wyrok z dnia 28 stycznia 1999 r., BAI/Komisja, T-230/95, EU:T:1999:11, pkt 39).
- 133 Ponadto o ile w wyroku z dnia 28 maja 2013 r., Abdulrahim/Rada i Komisja (C-239/12 P, EU:C:2013:331), Trybunał orzekł, że stwierdzenie nieważności niezgodnych z prawem środków ograniczających może stanowić formę zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę, o tyle nie wynika stąd jednak, że taka forma zadośćuczynienia jest we wszystkich przypadkach w sposób konieczny wystarczająca dla zapewnienia pełnego zadośćuczynienia za tę krzywdę, a wszelkie orzeczenie w tym względzie powinno zostać przyjęte na podstawie oceny okoliczności danego wypadku (wyrok z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 49).
- 134 W niniejszym wypadku dopuszczalne dowody przedstawione przez skarżącą same w sobie nie umożliwiają jednak stwierdzenia, że uznanie niezgodności z prawem zarzucanego Radzie zachowania i stwierdzenie nieważności spornych aktów nie wystarczają jako takie do naprawienia krzywdy, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej w następstwie naruszenia jej reputacji przez sporne akty.
- 135 W konsekwencji, bez konieczności zbadania przesłanki związanej z istnieniem związku przyczynowego, należy zatem oddalić przedstawione przez skarżącą żądanie naprawienia krzywdy.

b) W przedmiocie szkody materialnej, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej

- 136 Skarżąca twierdzi, że w następstwie przyjęcia spornych aktów wyrządzono jej szkodę materialną. Z tego tytułu skarżąca wnosi w skardze o zasądzenie na jej rzecz od Rady odszkodowań w kwocie 3 774 187,07 EUR, 84 767,66 GBP (około 94 939 EUR) i 1 532 688 USD (około 1 318 111 EUR). W replice zmieniała ona wysuwane żądania, żądając odszkodowań w kwocie, odpowiednio, 2 494 484,07 EUR, 84 767,66 GBP (około 94 939 EUR), 33 945 mln IRR (około 678 900 EUR) i 1 532 688 USD (około 1 318 111 EUR).
- 137 I tak, w ramach podnoszonej przez siebie szkody skarżąca rozróżnia trzy elementy.
- 138 Pierwszy element szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, polega na utracie odsetek, jakie skarżąca mogłaby otrzymać, gdyby przelała i umieściła na oprocentowanych rachunkach w Iranie środki pieniężne przechowywane na jej rachunkach w Unii. Okres, jaki należy uwzględnić w tym względzie, rozpoczyna się w lipcu 2010 r., kiedy to przyjęto pierwsze środki ograniczające dotyczące skarżącej, a kończy w listopadzie 2013 r., kiedy to sporne akty przestały wywierać skutki. W odniesieniu do tego elementu skarżąca wnosi w skardze o odszkodowanie w kwocie 17 733,48 EUR, 2544,82 GBP (około 2850 EUR) i 421,05 USD (około 362 EUR).
- 139 Drugi element szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, polega na utracie odsetek, jakie skarżąca mogłaby otrzymać, gdyby przelała i umieściła na oprocentowanych rachunkach w Iranie kwoty, jakie miały przelać na jej rachunki w Unii trzy spółki prowadzące działalność w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji. Okres, jaki należy uwzględnić w tym względzie, rozpoczyna się w dacie wymagalności

rozpatrywanych wierzytelności i kończy w listopadzie 2013 r., kiedy to sporne akty przestały wywierać skutki. W odniesieniu do tego elementu skarżąca wnosi w skardze o odszkodowanie w kwocie 557 196,09 EUR, 82 222,84 GBP (około 92 089 EUR) i 1 532 266,95 USD (około 1 317 749 EUR).

- 140 Trzeci element szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, odpowiada korzyściom utraconym przez skarżącą ze względu na brak zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów lub frachtu. Okres, jaki należy uwzględnić w tym względzie, rozpoczyna się w lipcu 2010 r., kiedy to przyjęto pierwsze środki ograniczające dotyczące skarżącej, a kończy w listopadzie 2013 r., kiedy to sporne akty przestały wywierać skutki. W odniesieniu do tego elementu skarżąca wnosi w skardze o odszkodowanie w kwocie 3 199 257,50 EUR tytułem braku zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów, a także wskazuje, że kwota odszkodowania z tytułu braku zawarcia umów ubezpieczenia transportu w ramach frachtu zostanie ustalona na późniejszym etapie postępowania. W replice skarżąca wnosi o zasądzenie odszkodowania w kwocie 1 919 554,50 EUR z tytułu braku zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów, a także odszkodowania w kwocie 33 945 mln IRR (około 678 900 EUR) z tytułu braku zawarcia umów ubezpieczenia frachtu.
- 141 Aby wykazać rzeczywisty charakter wszystkich elementów szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, skarżąca powołała się na sprawozdanie SRA. W oświadczeniu załączonym do repliki instytut SRA potwierdza przestrzeganie przezeń zasad niezależności i bezstronności, zbadanie istotnych dowodów i dokumentów, a także przeprowadzenie rozmów z dyrektorami i właściwymi organami. Zdaniem skarżącej dla celów wykazania utraty korzyści konieczne jest oparcie się na racjonalnych domniemaniach.
- 142 Co się tyczy pierwszego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, skarżąca podnosi, że zdeponowanie kwot na jej rachunkach w Unii wynika w sposób wymagany prawem z dokumentów przedstawionych w załączniku do skargi. W sprawozdaniu SRA dokonano rozważnego oszacowania rentowności, jaką rozpatrywane kwoty mogłyby uzyskać w Iranie, przy zastosowaniu do tych kwot oprocentowania w wysokości 6%, które potwierdził instytut SRA.
- 143 Na etapie repliki i odpowiedzi udzielonej przez nią na uwagi interwenienta skarżąca podkreśliła fakt, że ze względu na przyjęcie spornych aktów została ona pozbawiona możliwości dysponowania środkami pieniężnymi zamrożonymi na jej rachunkach w Unii, a w szczególności ponownego zainwestowania ich w dynamiczny i zyskowny sposób w Iranie. Instytut SRA twierdzi, że oparł dokonane oszacowanie na własnej praktyce związanej z posługiwaniem się walutami obcymi, jakimi dysponował on w ramach zawierania denominowanych w tych samych walutach umów o reasekurację. Co więcej, zawieranie umów ubezpieczenia lub otwieranie rachunków denominowanych w walutach obcych stanowi stałą praktykę w Iranie.
- 144 Co się tyczy drugiego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, skarżąca podnosi, że kwoty, jakie trzy spółki prowadzące działalność w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji miały wpłacić na jej rachunki w Unii, wynikają z dokumentów przedstawionych w załączniku do skargi. Zostały one zbadane przez instytut SRA przed uwzględnieniem ich w sprawozdaniu SRA. Utracone odsetki od tych kwot zostały obliczone zgodnie z metodą, którą omówiono we wspomnianym sprawozdaniu. Na etapie repliki i odpowiedzi udzielonej przez nią na uwagi interwenienta skarżąca podkreśliła fakt, że ze względu na przyjęcie spornych aktów została pozbawiona możliwości dysponowania walutami obcymi należnymi jej od trzech spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, a w szczególności możliwości ponownego zainwestowania ich w dynamiczny i zyskowny sposób w Iranie.
- 145 Co się tyczy trzeciego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, skarżąca twierdzi, że istnienie potencjalnych zysków utraconych ze względu na przyjęcie spornych aktów wykazano okolicznością, że zawierała ona umowy ubezpieczenia transportu pasażerów w Unii przed przyjęciem wspomnianych aktów, jak wskazano w sprawozdaniu SRA i jak potwierdza to zawarta w załączniku do skargi nota kredytowa skierowana przez spółkę ubezpieczeniową. Utrata takich umów w Unii jest

zdaniem skarżącej związana ze wspomnianymi aktami, a nie z ustawodawstwem amerykańskim, które miało zastosowanie jedynie na terytorium Stanów Zjednoczonych. Oszacowanie liczby i wartości niezawartych umów ubezpieczenia transportu pasażerów, opierające się na liczbie i wartości uprzednio zawartych umów, wskazano we wspomnianym sprawozdaniu. W dokumencie załączonym do repliki instytut SRA potwierdził oparcie tego oszacowania na „danych wynikających z polis ubezpieczeniowych zawartych w okresie dwóch lat poprzedzających przyjęcie środków ograniczających, w oparciu o poddane audytowi sprawozdania finansowe [skarżącej], we współpracy ze [wspomnianą spółką ubezpieczeniową]”. Na etapie repliki skarżąca dokonała, zgodnie z zaleceniami wspomnianego instytutu, odliczenia w wysokości 40% – odpowiadającego poziomowi kosztów ponoszonych przez skarżącą – od kwoty pierwotnie dochodzonego w skardze odszkodowania z tytułu braku zawarcia umów ubezpieczenia pasażerów. Co się tyczy braku zawarcia umów ubezpieczenia transportu w ramach frachtu, instytut oszacował kwotę szkody, stosując bezpośrednie 40-procentowe odliczenie odpowiadające poziomowi jego kosztów.

- 146 Rada, wspierana przez Komisję, w każdym wypadku kwestionuje okoliczność, by skarżąca wykazała istnienie trzech elementów szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej.
- 147 Rada, wspierana przez Komisję, podważa moc dowodową sprawozdania SRA w zakresie, w jakim nie wykazano go szczegółowymi dokumentami poświadczonymi przez niezależnego i zewnętrznego w stosunku do skarżącej biegłego, jak przewidziano to w orzecznictwie. Co więcej, wspomniane sprawozdanie zredagowano w języku perskim i jedynie załączono do niego swobodne tłumaczenie zapewnione przez skarżącą. Przedstawione przez skarżącą dla celów wykazania wiarygodności takiego sprawozdania oświadczenie instytutu SRA nie wystarcza, aby spełnić wymogi dowodowe. Skarżąca nie przedstawiła dowodów, na których oparł się wspomniany instytut, redagując to sprawozdanie. Nie może ona ważnie twierdzić, że te dowody są poufne, ponieważ irańskie przepisy dotyczące obowiązku zachowania poufności nie mają pierwszeństwa przed orzecznictwem sądu Unii wymagającym, aby skarżąca przedstawiła dowody podnoszonej przez nią szkody, a także dowody związku przyczynowego między tą szkodą a podnoszoną niezgodnością z prawem.
- 148 Jeśli chodzi o pierwszy element szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, Rada, wspierana przez Komisję, twierdzi, że sprawozdanie SRA opiera się na zwykłym założeniu istnienia szkody – bez wyjaśnienia, w jaki sposób faktycznie powstała ta szkoda. W sprawozdaniu tym nie zawarto żadnego wyjaśnienia ani dokumentacji i nie wystarcza ono zatem, aby wykazać istnienie tego elementu. Nie można ustalić, czy we wspomnianym sprawozdaniu uwzględniono okoliczność, że odsetki mogły akumulować się na rachunkach skarżącej w Unii. Sporne akty nie stoją na przeszkodzie naliczaniu takich odsetek, lecz jedynie ich ewentualnemu wycofaniu z rachunku. Co do zasady, skarżącej nie wyrządzono zatem żadnej szkody wynikającej z utraty wymagalnych odsetek na jej rachunkach w Unii. Skarżąca nie wykazała, że gdyby mogła ponownie zainwestować w Iranie kwoty zamrożone na jej rachunkach w Unii, mogłaby uzyskać przeciętne 6-procentowe oprocentowanie – czyli skumulowane oprocentowanie w wysokości 19% w okresie trzech lat. Nie uwzględniła ona okoliczności, że gdyby te kwoty zostały wymienione na walutę krajową, straciłyby na wartości ze względu na 57-procentowy spadek wartości riała irańskiego w stosunku do euro w okresie między lipcem 2010 r. a listopadem 2013 r. Skarżąca nie przedstawiła również dowodu na to, że mogłaby skorzystać z przeciętnego 6-procentowego oprocentowania na rachunkach denominowanych w euro.
- 149 Co się tyczy drugiego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, Rada, wspierana przez Komisję, kwestionuje wykazanie przez skarżącą okoliczności, iż ta mogła uzyskać podnoszone wynagrodzenie związane z kwotami, jakie miały jej wypłacić trzy spółki prowadzące działalność w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji. Rada opiera się w tym względzie na takich samych argumentach jak podniesione przez nią w odniesieniu do kwot zamrożonych na rachunkach skarżącej w Unii (pkt 148 powyżej). Rada wskazuje, że przedłożone przez skarżącą dokumenty nie zawierają żadnego dowodu odnoszącego się do kwot, jakie mają jej być należne od wspomnianych trzech spółek.

150 Co się tyczy trzeciego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, Rada, wspierana przez Komisję, twierdzi, że gdy podnoszona szkoda wynika z utraty możliwości prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze spekulacyjnym, tak jak w niniejszym wypadku, zgodnie z orzecnictwem wymagany poziom dowodu jest szczególnie wysoki. Skarżąca nie przestrzegała takiego poziomu dowodu. Co się tyczy braku zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów, skarżąca ograniczyła się do powołania się na korzyści, jakie miała utracić w okresie między lipcem 2010 r. a listopadem 2013 r., ostatecznie oszacowane na kwotę 1 919 554,50 EUR – przy uwzględnieniu przeciętnego rocznego obrotu w wysokości 969 471,97 EUR, jaki skarżąca miała zrealizować na tego rodzaju umowach w okresie dwóch poprzednich lat. Skarżąca nie przedstawiła jednak umów ubezpieczenia transportu pasażerów, jakie miała zawrzeć w latach 2008 i 2009. Przedstawiona przez skarżącą nota kredytowa skierowana do spółki ubezpieczeniowej w Niemczech nie wykazuje ani zawarcia z tą spółką umowy dotyczącej kwot żądanych przez skarżącą, ani nawet że skarżąca utrzymywała z ową spółką ubezpieczeniową długotrwałe stosunki umowne. W każdym wypadku skarżąca nie uwzględniła okoliczności, że utracone korzyści mogą odpowiadać jedynie zyskowi zrealizowanemu na obrocie, a nie samemu obrotowi. Wobec braku informacji dotyczących poniesionych przez skarżącą kosztów, w szczególności kosztów związanych z umową, jaką skarżącą miała zawrzeć ze spółką ubezpieczeniową, lub braku możliwości zbadania wiarygodności przekazanych w tym względzie informacji – zwłaszcza gdy skarżącą twierdzi, że poziom jej kosztów wynosi 40% – nie jest możliwe określenie dokładnej kwoty ewentualnie utraconych przez skarżącą korzyści. Co się tyczy braku zawarcia umów ubezpieczenia transportu w ramach frachtu, skarżącą ograniczyła się do wywiedzenia korzyści, jakie miała utracić, z noty pozbawionej mocy dowodowej w zakresie, w jakim sporządziła ją sama skarżącą, a nota ta jest nieprecyzyjna, ponieważ nie zawiera żadnego wskazania ani charakteru niezrealizowanych umów ubezpieczenia, ani utraconych korzyści związanych z tymi umowami.

151 Na wstępie należy podkreślić, że w ramach niniejszej skargi skarżącą może zasadnie powołać się na szkodę odnoszącą się do okresu, w którym jej środki pieniężne były zamrożone na mocy spornych aktów, a mianowicie od dnia 27 października 2010 r. do dnia 15 listopada 2013 r. (zwanego dalej „istotnym okresem”).

152 W zakresie, w jakim znaczna część roszczeń skarżącej dotyczących szkody opiera się na oszacowaniach zawartych w sprawozdaniu SRA, których moc dowodowa jest kwestionowana przez Radę, wspieraną przez Komisję, analizę należy rozpocząć od rozpatrzenia mocy dowodowej tego sprawozdania.

1) W przedmiocie mocy dowodowej sprawozdania SRA zawierającego oszacowanie szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej

153 Wobec braku uregulowań Unii dotyczących pojęcia dowodu sąd Unii ustanowił zasadę swobody przedstawiania dowodów lub swobodnego doboru środków dowodowych, którą należy rozumieć jako możliwość powołania się – w celu wykazania danej okoliczności – na wszelkiego rodzaju dowody, takie jak zeznania świadków, dowody z dokumentów, oświadczenia itd. (zob. podobnie wyroki: z dnia 23 marca 2000 r., *Met-Trans i Sagpol*, C-310/98 i C-406/98, EU:C:2000:154, pkt 29; z dnia 8 lipca 2004 r., *Dalmine/Komisja*, T-50/00, EU:T:2004:220, pkt 72; a także opinia rzecznika generalnego P. Mengozziego w sprawie *Archer Daniels Midland/Komisja*, C-511/06 P, EU:C:2008:604, pkt 113, 114). Współzależnie sąd Unii ustanowił zasadę swobodnej oceny dowodów, zgodnie z którą określenie wiarygodności lub, innymi słowy, mocy dowodowej danego dowodu jest pozostawione wewnętrznemu przekonaniu sędziego (wyrok z dnia 8 lipca 2004 r., *Dalmine/Komisja*, T-50/00, EU:T:2004:220, pkt 72; opinia rzecznika generalnego P. Mengozziego w sprawie *Archer Daniels Midland/Komisja*, C-511/06 P, EU:C:2008:604, pkt 111, 112).

154 Aby wykazać moc dowodową dokumentu, należy uwzględnić szereg elementów, takich jak pochodzenie dokumentu, okoliczności jego sporządzenia, adresata tego dokumentu i jego brzmienie, a także rozpatrzyć – w świetle powyższych elementów – czy zawarta w nim informacja wydaje się rozsądna i wiarygodna (wyroki: z dnia 15 marca 2000 r., *Cimenteries CBR i in./Komisja*, T-25/95, T-26/95, od

T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 i T-104/95, EU:T:2000:77, pkt 1838; a także z dnia 7 listopada 2002 r., Vela i Tecnagrind/Komisja, T-141/99, T-142/99, T-150/99 i T-151/99, EU:T:2002:270, pkt 223).

- 155 W tym kontekście sąd Unii stwierdził już, że przedstawiona przez skarżącego analiza nie może zostać uznana za bezstronną i niezależną ekspertyzę, ponieważ została zamówiona i opłacona przez samego skarżącego oraz sporządzona na podstawie udostępnionych przez niego danych, a prawdziwość lub znaczenie tych danych nie zostały zweryfikowane w niezależny sposób (zob. podobnie wyrok z dnia 3 marca 2011 r., Siemens/Komisja, T-110/07, EU:T:2011:68, pkt 137).
- 156 Sąd Unii stwierdził już także, że ekspertyza przedstawia wartość dowodową jedynie ze względu na jej obiektywną treść, a znajdujące się w takim dokumencie i nieoparte niczym oświadczenie nie jest samo w sobie rozstrzygające (zob. podobnie wyrok z dnia 16 września 2004 r., Valmont/Komisja, T-274/01, EU:T:2004:266, pkt 71).
- 157 To w świetle zasad wspomnianych w pkt 153–156 powyżej należy w niniejszym wypadku przeprowadzić ocenę mocy dowodowej sprawozdania SRA.
- 158 W tym względzie należy zauważyć, że pierwotnie sprawozdanie SRA zostało sporządzone w języku perskim i że przedstawione przez skarżącą tłumaczenie na język postępowania jest tłumaczeniem swobodnym. W tym zakresie Sąd nie ma pewności, że przedstawione przez skarżącą tłumaczenie wspomnianego sprawozdania na język postępowania jest zgodne z oryginałem. Ponadto sprawozdanie to zostało sporządzone przez podmiot z siedzibą w Iranie, instytut SRA, który przedstawiono jako oficjalnego biegłego audytora. Żadnego dowodu w tym względzie nie załączono jednak do akt sprawy. Z tłumaczenia tego sprawozdania na język postępowania wynika, że „audyt [jaki w nim opisano], został przeprowadzony jedynie dla celów wsparcia [skarżące] przy oszacowaniu kwoty szkody, jaką jej wyrządzono” w następstwie przyjęcia spornych aktów. Rozpatrywane sprawozdanie zostało zatem sporządzone na żądanie skarżącej i było finansowane przez skarżącą w celu poświadczenia, w ramach niniejszego sporu, rzeczywistego charakteru i wysokości podnoszonej szkody. Co więcej, jak wynika z tłumaczenia rozpatrywanego sprawozdania na język postępowania, sprawozdanie to opiera się zasadniczo na dokumentach lub danych przekazanych przez skarżącą. Należy jednak podkreślić, że przekazane przez skarżącą dokumenty nie zostały załączone do sprawozdania ani przedstawione w ramach niniejszego postępowania, w związku z czym Sąd nie może się z nimi zapoznać. Wreszcie, tłumaczenie rozpatrywanego sprawozdania na język postępowania wskazuje na to, że przekazane przez skarżącą dane liczbowe zostały uwzględnione – przy braku „dowodu dotyczącego ich nieprawidłowości”.
- 159 W zakresie, w jakim ze swobodnego tłumaczenia oświadczenia instytutu SRA na język postępowania wynika, że instytut ten jest certyfikowanym księgowym zobowiązanym do przestrzegania zasad niezależności i bezstronności oraz że „zbadał [on] dowody i dokumenty” przekazane przez skarżącą, jak wspomniano również w sprawozdaniu SRA, należy zauważyć, że oświadczenie to pochodzi od podmiotu, który sam je złożył i sam je poświadczył, i że jego treści nie potwierdzono za pomocą żadnej zewnętrznej okoliczności.
- 160 Ze względu na kontekst, w jakim sporządzono sprawozdanie SRA, i na mocy wspomnianych w pkt 153–156 powyżej zasad moc dowodową tego sprawozdania należy w znacznym stopniu zrelatywizować. Nie można uznać go za wystarczające, aby mogło ono stanowić dowód wskazanych w nim okoliczności – w szczególności co się tyczy rzeczywistego charakteru i zakresu podnoszonej szkody. Co najwyżej może ono stanowić uprawdopodobnienie wspomnianych okoliczności, które należy potwierdzić innymi materiałami dowodowymi.

2) *W przedmiocie pierwszego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej*

- 161 Ze względu na to, że w celu wykazania pierwszego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, skarżąca opiera się na pkt 1 sprawozdania SRA, należy przypomnieć, że – jak wspomniano już w pkt 160 powyżej – sprawozdanie to nie może zostać uznane za wystarczający dowód na wskazane w nim okoliczności i że należy je potwierdzić za pomocą innych dowodów.
- 162 Jedynymi przedstawionymi przez skarżącą dopuszczalnymi dowodami są pisma pierwszego banku z dnia 6 i 23 sierpnia 2010 r., drugiego banku z dnia 23 sierpnia 2010 r. i 25 kwietnia 2014 r., a także trzeciego banku z dnia 28 lipca 2010 r. i 22 kwietnia 2014 r., w których wskazano całkowite kwoty 89 563,02 EUR, 12 853,84 GBP (około 14 396 EUR) i 2126,51 USD (około 1828 EUR) zdeponowane przez skarżącą na rachunkach w Unii i objęte środkami polegającymi na zamrożeniu środków finansowych, przyjętymi w odniesieniu do skarżącej począwszy od dnia 26 lipca 2010 r. Pisma te wydają się stanowić podstawę kwot wskazanych w pierwszej tabeli zawartej w pkt 1 sprawozdania SRA. Potwierdzają one także, że żądania przekazania środków pieniężnych, jakie skarżąca skierowała do wspomnianych banków w lecie 2010 r., zostały oddalone przez te ostatnie ze względu na zamrożenie środków finansowych przyjęte w odniesieniu do niej począwszy od dnia 26 lipca 2010 r.
- 163 Rada nie kwestionuje kwot ujętych w pismach wspomnianych w pkt 161 powyżej, lecz wskazuje w istocie, iż skarżąca nie wykazała w sposób wymagany prawem ani okoliczności, że od tych kwot nie naliczono żadnych odsetek w istotnym okresie, ani okoliczności, że kwoty te, gdyby przelano je do Iranu, przyniosłyby skarżącej roczne 6-procentowe odsetki w istotnym okresie. W pkt 11 lit. i) uwag interwenienta Komisja wskazała także, że „załączniki A.12–A.14 do [skargi] zawierają losowe i niepełne ujęcie różnych transakcji i sald na rachunkach”.
- 164 W tym względzie należy stwierdzić, że informacje zawarte w pismach wspomnianych w pkt 161 powyżej są zwykłymi oświadczeniami rozpatrywanych banków. Nawet jeśli oświadczenia te zostały przedstawione przez banki, które także były objęte środkami ograniczającymi, nie są one jednak pozbawione wszelkiej mocy dowodowej ze względu na ich precyzyjny, szczegółowy i racjonalny charakter. Oświadczenia te odnoszą się bowiem do numerów rachunków i precyzyjnych kwot, o względnie skromnej wysokości, z dnia 6 sierpnia 2010 r., co się tyczy pierwszego banku wskazanego w pkt 162 powyżej, z dnia 20 marca 2013 r., co się tyczy drugiego banku wskazanego w pkt 162 powyżej, i z dnia 20 marca 2014 r., co się tyczy trzeciego banku wskazanego w pkt 162 powyżej. Ponadto argument Komisji dotyczący charakteru losowego wskazanych kwot należy zrelatywizować w pewnym zakresie w odniesieniu do faktu, że środki pieniężne skarżącej pozostawały zamrożone między dniem 27 lipca 2010 r. a dniem 18 października 2015 r. – datą, w której nazwa skarżącej została usunięta ze spornych wykazów – a także faktu, że z wyjątkiem naliczania odsetek ani żadna osoba trzecia, ani skarżąca nie dokonywały przelewów na te rachunki po przyjęciu pierwszych środków ograniczających w odniesieniu do skarżącej. Co więcej, skierowane przez skarżącą do wyżej wspomnianych drugiego i trzeciego z banków żądania przekazania środków pieniężnych potwierdzają, że kwoty równoważne z kwotami wskazanymi w marcu 2013 r. lub w marcu 2014 r. znajdowały się już na rachunkach skarżącej w lecie 2010 r.
- 165 W tym kontekście, aby stanowić wystarczający dowód pierwszego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, oświadczenia zawarte w sprawozdaniu SRA i pisma wspomniane w pkt 161 powyżej powinny zostać potwierdzone za pomocą innych dowodów.
- 166 Jedynie bowiem dowody takie jak sporządzone w istotnym okresie wyciągi z rachunków lub umowy dotyczące rachunków umożliwiają Sądowi upewnienie się, że środki pieniężne zdeponowane na rozpatrywanych rachunkach nie zmieniły wysokości w całym istotnym okresie i że od tych środków pieniężnych nie naliczono żadnych odsetek w tym samym okresie. We wskazanych w pkt 162 powyżej pismach pierwszego i trzeciego z banków nie zawarto żadnej informacji dotyczącej odsetek. Ponadto o ile we wspomnianym w pkt 162 powyżej piśmie drugiego banku z dnia 25 kwietnia 2014 r. wskazano, że w dniu 20 marca 2014 r. na rachunkach nie naliczono żadnych odsetek lub że naliczono

na nich jedynie nieznaczne odsetki, o tyle nie uściślono w nim, od jakiej daty owe odsetki były obliczane. Wysokość środków pieniężnych zdeponowanych na rachunkach skarżącej w Unii w istotnym okresie i informacje dotyczące ewentualnych odsetek od tych środków w tym samym okresie stanowią zaś istotne informacje dla celów oceny pierwszego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej.

- 167 Należy wskazać, że skarżąca powinna była przedstawić dopuszczalne dowody w celu wykazania, że gdyby środki pieniężne zdeponowane na rachunkach skarżącej w Unii w istotnym okresie mogły zostać przekazane do Iranu, przyniosłyby one roczne odsetki w wysokości 6%. Pisma przywołane w pkt 161 powyżej nie zawierają żadnej informacji w tym względzie. Okoliczność, że w sprawozdaniu SRA zastosowano taką stopę procentową, przedstawioną jako „przeciętna roczna stopa procentowa na rachunkach denominowanych w walutach obcych”, w drugiej tabeli ukazanej w pkt 1 wspomnianego sprawozdania, nie wystarczy, zważywszy, że sprawozdanie to samo w sobie nie wystarczy, aby wykazać zawarte w nim treści.
- 168 Skarżąca nie spełniła zatem ciężącego na niej obowiązku wykazania pierwszego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, odpowiadającego utracie odsetek, jakie mogłyby otrzymać, gdyby przelała i umieściła na oprocentowanych rachunkach w Iranie środki pieniężne przechowywane na jej rachunkach w Unii.
- 169 W tych okolicznościach należy oddalić żądanie skarżącej mające na celu naprawienie szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej w odniesieniu do pierwszego elementu tej szkody.

3) W przedmiocie drugiego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej

- 170 W zakresie, w jakim w celu wykazania drugiego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej, skarżąca opiera się na pkt 2 sprawozdania SRA, należy przypomnieć, że sprawozdanie to nie może zostać uznane za wystarczające, aby wykazać zawartą w nim treść, i że powinno zostać potwierdzone za pomocą innych dowodów.
- 171 Jedynymi dopuszczalnymi dowodami, jakie skarżąca przedstawiła w tym względzie, są wyciąg z rachunku pierwszej spółki prowadzącej działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, w którym wskazano całkowite saldo należne skarżącej w wysokości 1 053 268,62 EUR w dniu 1 kwietnia 2014 r., nota obciążeniowa w wysokości 189 547,60 EUR wystawiona przez skarżącą w stosunku do wspomnianej spółki w dniu 20 kwietnia 2009 r., wyciąg z rachunku w języku perskim drugiej spółki prowadzącej działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, nota obciążeniowa w wysokości 265 444,21 EUR wystawiona przez skarżącą w stosunku do tej ostatniej spółki w dniu 5 grudnia 2009 r., wyciąg z rachunku trzeciej spółki prowadzącej działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, w którym wskazano saldo należne skarżącej w wysokości 1 344 859,30 EUR w dniu 30 września 2014 r., a także pismo i wiadomości elektroniczne skierowane przez tę ostatnią spółkę do skarżącej w dniach 25 listopada 2010 r. oraz 2 i 8 października 2012 r., wskazujące na niemożność dokonania płatności na rzecz skarżącej ze względu na przyjęte w odniesieniu do niej sankcje lub trudności w tym względzie.
- 172 Rada, wspierana przez Komisję, wskazuje, że jej zdaniem noty obciążeniowe i wyciągi z rachunków przedstawione przez skarżącą nie wystarczają, aby wykazać kwotę środków pieniężnych należnych jej od trzech rozpatrywanych spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, których płatność zamrożono w następstwie przyjęcia spornych aktów. Ponadto Rada jest zdania, że skarżąca nie wykazała w sposób wymagany prawem, że te środki pieniężne, gdyby zostały przekazane do Iranu, przyniosłyby skarżącej przeciętne roczne oprocentowanie w wysokości 6% w istotnym okresie.

- 173 W tym względzie należy stwierdzić, że wyciąg z rachunku wskazanej w pkt 171 powyżej drugiej spółki prowadzącej działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji nie stanowi dowodu, który mógłby zostać uwzględniony przez Sąd, w zakresie, w jakim został sporządzony w języku perskim i w jakim nie przedstawiono żadnego tłumaczenia na język postępowania, a mianowicie na język angielski. W szczególności ze względu na to, że liczby wskazane w tym dokumencie są liczbami perskimi, nie jest możliwe zapoznanie się z nimi ani porównanie ich z liczbami ujętymi w pismach skarżącej. Należy zatem odmówić nadania temu dokumentowi jakiegokolwiek mocy dowodowej.
- 174 Wyciągi z rachunków wskazanych w pkt 171 powyżej pierwszej i trzeciej ze spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji zostały sporządzone, odpowiednio, w dniach 1 kwietnia i 30 września 2014 r., a żadne z zawartych w nich wskazań nie umożliwiają upewnienia się, iż dotyczą one jedynie wierzytelności lub długów powstałych w ramach relacji między każdą z trzech spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji a skarżącą w istotnym okresie, a mianowicie między dniem 27 października 2010 r. a dniem 15 listopada 2013 r. Należy zatem stwierdzić, że dokumenty te nie zawierają wystarczającego dowodu dotyczącego środków pieniężnych należnych skarżącej od wspomnianych spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, których płatność miałyby zostać zamrożona w następstwie przyjęcia spornych aktów.
- 175 Noty obciążeniowe wystawione przez skarżącą w stosunku do wskazanych w pkt 171 powyżej pierwszej i drugiej ze spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji są datowane, odpowiednio, na dzień 20 kwietnia i 5 grudnia 2009 r. i odnoszą się koniecznie do wierzytelności powstałych przed istotnym okresem, w którym sporne akty wywarły skutki. Dokumenty te nie mogą zatem wykazać istnienia środków pieniężnych należnych na rzecz skarżącej od spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, których płatność zostałaby zamrożona w następstwie przyjęcia spornych aktów.
- 176 Wreszcie, pismo i wiadomości elektroniczne skierowane do skarżącej przez wskazaną w pkt 171 powyżej trzecią spółkę prowadzącą działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji nie zawierają wzmianki o żadnej kwocie należnej od wspomnianej spółki na rzecz skarżącej. W konsekwencji dokumenty te nie mogą wykazać istnienia środków pieniężnych należnych skarżącej od tej spółki prowadzącej działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, których płatność zostałaby zamrożona w następstwie przyjęcia spornych aktów.
- 177 W każdym wypadku żaden z dokumentów wspomnianych w pkt 173–176 powyżej nie zawiera informacji dotyczących możliwości otrzymania przez skarżącą rocznych odsetek w wysokości 6% tych środków, gdyby przelano je do Iranu. Jak wskazano zaś już w pkt 167 powyżej, w aktach sprawy brakuje w tym względzie określonych dopuszczalnych dowodów uzupełniających.
- 178 Skarżąca nie spełniła zatem ciężącego na niej obowiązku wykazania drugiego elementu szkody, jaka miała jej zostać wyrządzona, odpowiadającego utracie odsetek, jakie mogłaby uzyskać, gdyby otrzymała, przelała i zdeponowała na procentowanych rachunkach w Iranie środki pieniężne, jakie miały jej być należne od trzech spółek prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji.
- 179 W tych okolicznościach należy oddalić żądanie skarżącej dotyczące naprawienia szkody, jaka miała jej zostać wyrządzona w odniesieniu do drugiego elementu tej szkody.

4) W przedmiocie trzeciego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej

- 180 W zakresie, w jakim w celu wykazania trzeciego elementu szkody, jaka miała jej zostać wyrządzona, skarżąca opiera się na pkt 3 sprawozdania SRA, należy przypomnieć, że sprawozdania tego nie można uznać za wystarczające dla wykazania wskazanych w nim okoliczności i że powinno ono zostać potwierdzone za pomocą innych dowodów.

- 181 Jedynymi dopuszczalnymi dowodami przedstawionymi w tym względzie przez skarżącą są nota kredytowa dotycząca kwoty 76 187,65 EUR, wystawiona w stosunku do spółki ubezpieczeniowej w dniu 24 kwietnia 2010 r., a także pismo wewnętrzne w języku perskim z dnia 14 kwietnia 2014 r., sporządzone przez dyrektora ds. prawnych i umów, do którego załączono swobodne tłumaczenie na język postępowania.
- 182 Rada, wspierana przez Komisję, jest w istocie zdania, że dokumenty przedstawione przez skarżącą nie wykazują istnienia ustalonego i trwałego stosunku umownego odnoszącego się do kwot żądanych przez skarżącą.
- 183 W tym względzie należy zauważyć, że nota kredytowa wystawiona przez skarżącą w stosunku do spółki ubezpieczeniowej została opatrzona datą 20 kwietnia 2010 r. i odnosi się do wykonania programu ubezpieczenia podróży w okresie poprzedzającym istotny okres, w którym sporne akty wywarły skutki. W dokumencie tym nie zawarto żadnego wskazania, by program ubezpieczenia podróży, którego dotyczy ów dokument, po wskazanym okresie jego wykonania miał nadal być kontynuowany lub zostać odnowiony, w szczególności w całym istotnym okresie. Dokument ten nie może zatem wykazać korzyści, jakie miała utracić skarżąca ze względu na brak zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów i frachtu, co miałyby być związane ze środkami ograniczającymi przyjętymi w odniesieniu do niej w spornych aktach.
- 184 Ponadto można uznać jedynie słabą moc dowodową pisma z dnia 14 kwietnia 2014 r. sporządzonego przez dyrektora ds. prawnych i umów skarżącej jako takiego, w zakresie, w jakim przetłumaczono je w ramach swobodnego tłumaczenia i w jakim pochodzi ono od strony, która powołuje je na poparcie własnych żądań. W każdym wypadku ze swobodnego tłumaczenia tego pisma wynika, że „na podstawie krótkiego dochodzenia ustalono, że wynikające ze środków ograniczających utrzymany przez szereg miesięcy przez Unię Europejską szkody poniesione przez spółkę (składki ubezpieczeniowe) wynoszą 56 601 043 645 [IRR (około 1 132 020 EUR)]”. Takie oświadczenie jest zbyt dwuznaczne i nieprecyzyjne, aby umożliwić stwierdzenie, że w istotnym okresie skarżąca faktycznie utraciła korzyści ze względu na brak zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów i frachtu, co miałyby być związane z przyjęciem spornych aktów i odnosić się do kwot wspomnianych w pismach skarżącej.
- 185 Skarżąca nie spełniła zatem ciężącego na niej obowiązku wykazania w sposób wymagany prawem trzeciego elementu szkody, jaka miała jej zostać wyrządzona, odpowiadającego korzyściom, jakie skarżąca miała utracić ze względu na brak zawarcia umów ubezpieczenia transportu pasażerów i frachtu.
- 186 W tych okolicznościach należy oddalić żądanie skarżącej dotyczące naprawienia szkody, jaka miała jej zostać wyrządzona w odniesieniu do trzeciego elementu tej szkody.
- 187 W konsekwencji, bez konieczności badania przesłanki związanej z istnieniem związku przyczynowego, należy oddalić w całości przedstawione przez skarżącą żądanie naprawienia szkody.
- 188 W świetle wszystkich powyższych rozważań skargę należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 189 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, należy – zgodnie z żądaniem Rady – obciążyć ją kosztami postępowania.
- 190 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu instytucje, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty. Komisja pokrywa zatem własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (pierwsza izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**
- 2) **Iran Insurance Company pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez Radę Unii Europejskiej.**
- 3) **Komisja Europejska pokrywa własne koszty.**

Pelikánová

Valančius

Nihoul

Svenningsen

Öberg

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 13 grudnia 2018 r.

Podpisy

Spis treści

I. Okoliczności powstania sporu	2
II. Postępowanie i żądania stron	4
III. Co do prawa	6
A. W przedmiocie właściwości Sądu	6
B. W przedmiocie dopuszczalności skargi	7
C. W przedmiocie dopuszczalności dowodów przedstawionych w załączniku do repliki i żądania skarżącej dotyczącego umożliwienia jej przedstawienia dowodów uzupełniających w toku postępowania	10
D. Co do istoty	12
1. W przedmiocie podnoszonej niezgodności z prawem	13
a) W przedmiocie przepisów prawa, których naruszenie podniesiono	14
b) W kwestii tego, czy przepisy prawa, których naruszenie podniesiono, mają za przedmiot przyznanie uprawnień jednostkom	14
c) W kwestii tego, czy Rada dopuściła się wystarczająco istotnego naruszenia przepisów prawa, których naruszenie podniesiono	15
2. W przedmiocie podnoszonej szkody i istnienia związku przyczynowego między niezgodnością zarzucanego zachowania z prawem a tą szkodą	16
a) W przedmiocie krzywdy, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej	16
b) W przedmiocie szkody materialnej, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej	19
1) W przedmiocie mocy dowodowej sprawozdania SRA zawierającego oszacowanie szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej	22
2) W przedmiocie pierwszego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej	24
3) W przedmiocie drugiego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej ..	25
4) W przedmiocie trzeciego elementu szkody, jaka miała zostać wyrządzona skarżącej ..	26
W przedmiocie kosztów	27

i — Opis przedmiotu sporu w niniejszym tekście był przedmiotem zmian o charakterze językowym, po pierwotnym umieszczeniu na stronie internetowej.